

WIE GEEFT U HET VERTROUWEN?

**JAARVERSLAG
2012 / 2013**

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

1. OP KOERS

1.1	Op Koers – herbezinning op de Orde	7
1.2	Op Koers – KNB-bureau	7

2. BELANGENBEHARTIGING EN COMMUNICATIE

2.1	Belangenbehartiging	8
2.1.1	Familiepraktijk	8
2.1.1.1	Mediation	8
2.1.1.2	Administratieve scheiding	8
2.1.1.3	Beneficiair aanvaarden	10
2.1.1.4	Testamentaire voogdij	10
2.1.1.5	Europese Erfrechtverordening	10
2.1.1.6	Europese verklaring van erfrecht	11
2.1.2	Ondernemingspraktijk	11
2.1.2.1	Centraal digitaal aandeelhoudersregister	11
2.1.2.2	Faillissementsfraude	12
2.1.2.3	Flex-bv	12
2.1.2.4	Oprichting kleine bv	12
2.1.2.5	Personenvennootschap	14
2.1.3	Onroerendgoedpraktijk	14
2.1.3.1	Aanpassing executieveilingen	14
2.1.3.2	Energielabel	16
2.1.3.3	Erfpacht	16
2.1.4	Fiscaal	17
2.1.4.1	Aftrek periodieke giften	17
2.1.5	Ambt	17
2.1.5.1	Wna	17
2.1.5.2	Wvft	18
2.1.5.3	Nationaliteitsvereiste	19
2.1.5.4	Europese richtlijn beroepskwalificaties	19
2.2	Communicatie	21
2.2.2	KNB-media	21
2.2.2.1	Notariaat Magazine	21
2.2.2.2	NotarisNet en andere websites	21
2.2.2.3	Nieuwe media	22
2.2.3	Positionering en marketing	22
2.2.3.1	BV-recht	22
2.2.4	Notaristelefoon	24

3	BRANCHE- EN MARKTONTWIKKELINGEN	
3.1	Bescherming ouderen tegen financieel misbruik	25
3.2	Beroepsaansprakelijkheidsverzekering	27
3.3	Europa	27
4.	KWALITEIT EN REGELGEVING	
4.1	Kwaliteit	29
4.1.1	Kwaliteitstoetsing	29
4.1.2	Praktijk- en rechtsvragen	30
4.1.3	Cursussen	30
4.2	Regelgeving	32
4.2.1	Verordening dienstweigeren	32
4.2.2	Verordening collectieve geheimhouding	32
4.2.3	Beleidsregel samenwerken met ontzette notaris	33
4.2.4	Regeling zij-instromen	33
5.	TOEZICHT EN TUCHT	
5.1	Nieuwe rol Bureau Financieel Toezicht	34
5.2	Tucht	35
6.	DIENSTVERLENING EN REGISTRATIES	
6.1	Klachten- en geschillenbemiddeling	37
6.2	Modellen	37
6.3.	Registers	37
6.3.1	Centraal Testamentenregister	37
6.3.2	Centraal Levenstestamentenregister	38
6.3.3	Register voor het notariaat	38
6.3.4	Digitalisering registratie en overdrachtsbelasting	38
6.4	Platform Elektronische Communicatie	39
6.5	ECH	39
7.	FEITEN EN CIJFERS	
7.1	Ontwikkeling ledenaantal	40
7.2	Ontwikkeling werkzaamheden	44
7.3	Dienstenprijsindexcijfers	45
7.4	Rekening van baten en lasten	46
7.4.1	Inkomstenverdeling KNB 2012/2013	47
7.4.2	Besteding KNB 2012/2013	47
7.5	Organisatie	48
7.5.1	Samenstelling bestuur per 1 oktober 2013	48
7.5.2	Organisatie bureau	48

INLEIDING

De KNB vaart sinds 2012 een nieuwe koers. De leden willen dat de KNB meer aan belangenbehartiging doet voor het notariaat. Om haar visie op de rol van de notaris over het voetlicht te brengen heeft de KNB stevig ingezet op pr- en communicatieactiviteiten en zijn de banden met stakeholders, zoals de banken, advocatuur, makelaardij, belastingadviseurs, gerechtsdeurwaarders en andere belangenverenigingen verstevigd. Als vaste woordvoerder en boegbeeld van de KNB in de media is Nora van Oostrom-Streep aangetrokken. Al in haar eerste jaar werd zij veelvuldig geïnterviewd en geciteerd in landelijke dagbladen en in radio- en televisieprogramma's, waaronder Pauw en Witteman. In formele en informele overleggen met politici en bewindslieden benadrukt de KNB daarnaast het belang van verdergaande specialisatie van de leden in het licht van een juridisch steeds complexere samenleving.

Bij een nieuwe koers hoort ook een moderne organisatie die slagvaardig opereert en waarin de stem van de leden méér dan voorheen wordt gehoord. Daartoe heeft het bestuur onder meer voorgesteld om de bevoegdheden van de Algemene Ledenvergadering over te hevelen naar de ledenraad. De ledenraad op zijn beurt zal niet langer meebesturen, maar het bestuur controleren. De discussie over deze voorstellen zal in 2014 worden afgerond. De nieuwe koers van de KNB ging bovendien gepaard met een reorganisatie van het bureau van de KNB waarbij vier nieuwe afdelingen zijn gevormd: Juridische en Praktijkzaken (JPZ), Belangenbehartiging en Communicatie (B&C), Elektronische Media (EM) en het Bedrijfsbureau.

Nieuw in de werkwijze van de KNB is de aanpak bij maatschappelijke thema's die het notariaat op de kaart zetten bij het grote publiek. Het afgelopen ordejaar was het centrale thema 'Financiële Bescherming Ouderen'. Een van de belangrijkste kenmerken van de nieuwe werkwijze van de KNB is de projectmatige aanpak, zo ook bij dit thema. De KNB heeft actief aansluiting gezocht bij het Actieplan 'Ouderen in veilige handen' van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Dat ministerie wil samen met onder andere gemeenten, banken, Steunpunten Huiselijk Geweld, woningcorporaties en notarissen in gemeentelijke pilots bekijken hoe deze partijen kunnen samenwerken om financieel misbruik tegen te gaan. De deelname van het notariaat aan dit actieplan was bij voorbaat niet vanzelfsprekend. Staatssecretaris Van Rijn van VWS verwelkomde het voor hem verrassende initiatief van de KNB dan ook van harte tijdens het wetenschappelijk congres waar hij spreker was, naast sprekers van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG), de Vereniging van Indicerende en adviserende Artsen (VIA-artsen) en Alzheimer Nederland. De KNB beschouwt deelname aan de pilots als een uitgelezen kans om haar maatschappelijke betrokkenheid te laten zien. Binnen de KNB is de werkgroep 'Financiële bescherming ouderen' opgericht, van

waaruit de praktische aansluiting bij de pilots wordt georganiseerd. De KNB heeft voor leden een uitgebreid dossier samengesteld met het stappenplan bij (vermoeden van) financieel misbruik en het stappenplan beoordeling wilsbekwaamheid in samenwerking met de Vereniging van Estate Planners in het Notariaat (EPN). Daarnaast komt de geheimhouding aan de orde en zijn de cursussen 'Wilsonbekwaamheid en financieel misbruik' en 'Voorkomen financiële uitbuiting ouderen' ontwikkeld. Geheel in lijn met de voorgenomen nieuwe werkwijze is bovendien een voorlichtingscampagne gestart over financieel misbruik van ouderen. Onderdeel daarvan is de gratis consumentenbrochure 'Wie geeft u het vertrouwen?' met informatie over het levenstestament, de volmacht, het testament en de rol van de notaris.

De titel van de brochure staat ook symbool voor het vertrouwen dat het bestuur met de nieuwe koers hoopt terug te winnen van haar leden.

Behalve het thema ouderen heeft de KNB het afgelopen jaar een aantal andere belangrijke thema's anders benaderd en aangepakt. Veel tijd en energie is gestoken in het organiseren van werkbezoeken voor verschillende Kamerleden en voor staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie om hen te laten zien welke verschillende stappen het notariaat de afgelopen jaren heeft genomen om ervoor te zorgen dat executieveilingen transparant, uniform en gecentraliseerd via regioveilingen worden georganiseerd. Een belangrijke rol is daarbij weggelegd voor de Federatie van Regioveilingen.

Ter gelegenheid van het nieuwe bv-recht, dat op 1 oktober 2012 van kracht werd, heeft de KNB standaardstatuten ontwikkeld voor de oprichting van een kleine bv. Tijdens een persconferentie op 1 oktober passeerde KNB-voorzitter Van Gerven symbolisch de akte voor de eerste flex-bv in het bijzijn van voorzitter Biesheuvel van MKB-Nederland. Tegelijkertijd lanceerde de KNB de campagne 'Bepaalt het lot uw bedrijfsvorm?'. Samen met MKB-Nederland is een *factsheet* voor ondernemers uitgegeven over het nieuwe bv-recht. Deze is via de brancheorganisaties verspreid onder haar leden. Daarnaast konden ondernemers gratis hun statuten laten nakijken door de notaris en werden, in samenwerking met de Kamer van Koophandel, speciale voorlichtingsbijeenkomsten en notarissprekuren georganiseerd, waar ondernemers met vragen over het nieuwe bv-recht terecht konden.

In 2013 werd tevens een begin gemaakt met de voorbereidingen van activiteiten voor een ander thema: mediation. Samen met de Vereniging van Mediators en Scheidingsbemiddelaars in het Notariaat (VMSN) probeert de KNB in de ontwikkeling daarvan een substantiële rol te bewerkstelligen voor het notariaat. Zo trekken beide organisaties gezamenlijk op bij het volgen en becommentariëren van het wetsvoorstel Mediation dat momenteel in voorbereiding is.

Het bestuur gaat met de leden de **discussie** aan over de contouren van de **nieuwe Orde**

1. OP KOERS

1.1 OP KOERS – HERBEZINNING OP DE ORDE

Met de installatie van een nieuw bestuur werden de contouren van een nieuwe KNB dit jaar zichtbaar. In het visiestuk 'Met Recht Vooruit' ontvouwde het nieuwe bestuur haar visie op de toekomst van het notariaat en haar rol als publiekrechtelijke organisatie. De KNB meent dat marktwerking in het notariaat in voorgaande jaren weliswaar heeft geleid tot innovatie binnen de beroepsgroep en lagere prijzen voor notariële diensten, maar dat ongewenste spanning is ontstaan tussen prijs en kwaliteit van de dienstverlening. De rol van de notaris als hoeder van rechtszekerheid en bieder van rechtsbescherming is naar de overtuiging van het bestuur onder druk komen te staan.

Het notariaat maakt zich oprecht zorgen over de rechtszekerheid.

Naast de wettelijke taken van de KNB, zoals de zorg voor een goede beroepsuitoefening en het bevorderen van de vakbekwaamheid van de leden, wil de KNB zich sterk maken voor de belangen van het notariaat als beroepsgroep. Deze twee doelen vullen elkaar aan, immers: de rol van de notaris is ervoor te zorgen dat machts-, krachts- en kennisverschillen tussen partijen, burgers en overheid worden gerespecteerd en in balans worden gebracht. Een goed functionerend notariaat is wezenlijk voor de rechtsorde in Nederland en het biedt rechtsbescherming aan burgers en bedrijven.

Om haar visie op de rol van de notaris duidelijk te maken, heeft de KNB stevig ingezet op pr-en communicatieactiviteiten en zijn de banden met stakeholders, zoals de banken, advocatuur, makelaardij, belastingadviseurs, gerechtsdeurwaarders en andere belangenverenigingen verstevigd. Als vaste woordvoerder en boegbeeld van de KNB in de media is Nora van Oostrom-Streep aangetrokken. In formele en informele overleggen met politici en bewindslieden benadrukt de KNB daarnaast het belang van verdergaande specialisatie van de leden in het licht van een juridisch steeds complexere samenleving. Bij een nieuwe koers hoort ook een moderne organisatie die slagvaardig opereert maar waarin de stem van de leden méér dan voorheen wordt gehoord. Daartoe heeft het bestuur voorgesteld om de structuur van de orde te wijzigen. De bevoegdheden van de Algemene Ledenvergadering worden overgeheveld naar de ledenraad, zo stelt het bestuur voor. De ledenraad op zijn beurt zal niet langer meebesturen, maar het bestuur controleren. De discussie over deze voorstellen zal in 2014 worden afgerond.

Nora van Oostrom-Streep is vaste woordvoerder en boegbeeld van de KNB in de media.

1.2 OP KOERS – KNB-BUREAU

De nieuwe koers van de KNB ging gepaard met een reorganisatie van het bureau van de KNB dat in de ogen van de leden een te logge organisatie was geworden. De reorganisatie is op 1 juli 2013 afgerond. Centraal in de vernieuwde organisatie staat het secretariaat, het eerste aanspreekpunt voor zowel burgers als notarissen, dat voor bereikbaarheid en klantvriendelijkheid moet zorgen. Daarnaast zijn vier nieuwe afdelingen gevormd: Juridische en Praktijkzaken (JPZ), Belangenbehartiging en Communicatie (B&C), Elektronische Media (EM) en het Bedrijfsbureau.

Als gevolg van de reorganisatie heeft een aantal medewerkers een andere werkring buiten de KNB gevonden.

2. BELANGENBEHARTIGING EN COMMUNICATIE

2.1 BELANGENBEHARTIGING

2.1.1 FAMILIEPRAKTIJK

2.1.1.1 MEDIATION

Mediation is een vorm van conflictoplossing waarbij een onafhankelijke derde, de mediator, partijen begeleidt om samen tot een optimale oplossing te komen. Het is goedkoper en vaak emotioneel minder ingrijpend dan een gang naar de rechter. Notarissen kunnen ook als mediator optreden en doen dat vaak al. De KNB ziet [mediation](#) als een interessant werkterrein voor het notariaat en stimuleert notarissen zich hierin te ontwikkelen. Zij staat dan ook positief tegenover het wetsvoorstel mediation van VVD-Kamerlid Ard van der Steur. Dat houdt onder andere in dat de rechter partijen verwijst naar een mediator alvorens een zaak aan te nemen. Partijen die zich committeren aan een mediationovereenkomst zijn verplicht zich daaraan te houden. Naar verwachting zal de Tweede Kamer het voorstel in 2014 in behandeling nemen.

De KNB ondersteunt het wetsvoorstel mediation van Ard van der Steur en maakt zich ook sterk voor goede kwaliteitseisen voor mediators.

De KNB maakt zich sterk voor kwaliteitseisen voor mediators die niet alleen zijn gebaseerd op het aantal vlieguren en mediationzaken, maar ook op juridische kennis. Verder vindt de KNB het belangrijk dat het tuchtrecht voor mediators goed is geregeld. Het wetsvoorstel voorziet ook in een register voor mediators waarvan de leden zullen worden onderworpen aan tuchtrecht. De KNB staat achter het idee om het mediator-register alleen open te stellen voor mediators die over juridische competenties beschikken, maar wil het tuchtrecht voor notaris-mediators, anders dan in het wetsvoorstel staat, onderbrengen bij het bestaande notariële tuchtrecht, zodat notarissen niet aan twee verschillende tuchtrechtsystemen worden onderworpen.

2.1.1.2 ADMINISTRatieve SCHEIDING

In het regeerakkoord van VVD en PvdA is afgesproken dat scheiden zonder tussenkomst van de rechter mogelijk moet worden als er geen kinderen bij betrokken zijn en partners overeenstemming over de scheiding hebben bereikt (de zogenoemde administratieve scheiding). Het wetsvoorstel wordt op dit moment voorbereid door het ministerie van Veiligheid en Justitie.

De KNB is voorstander van de [administratieve scheiding](#). Maar zij vindt dat deze regeling ook moet gelden voor echtparen met minderjarige kinderen. Als echtparen in onderling overleg tot een goede regeling kunnen komen, dan zullen zij wellicht ook in staat zijn zorgafspraken te maken over hun kinderen. De KNB vindt voorts dat een notaris ook een verzoekschrift tot echtscheiding zou moeten kunnen indienen bij de rechtbank (de zogenoemde 'echtscheidingsnotaris'), ook wanneer daar (minderjarige) kinderen bij betrokken zijn. Een eerder wetsvoorstel hiervoor is in 2011 verworpen door de

VVD-Tweede Kamerlid
Ard van der Steur: 'Dit opent
voor notarissen de mogelijkheid
totale dienstverlening te
leveren bij **chtscheiding**'

Eerste Kamer. De KNB is hierover teleurgesteld, want door dat voorstel zou er een vereenvoudigde echtscheidingsprocedure ontstaan voor echtparen die in onderling overleg een goede regeling overeenkomen.

2.1.1.3 BENEFICIAIR AANVAARDEN

Zuivere aanvaarding van een erfenis kan ertoe leiden dat erfgenamen onbedoeld met schulden komen te zitten, bijvoorbeeld omdat zij het geërfde huis niet verkocht krijgen. Een onderzoek onder notarissen naar deze problematiek leidde tot Kamervragen van het CDA aan staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie en Weekers van Financiën. Netwerk Notarissen droeg samen met de Radboud Universiteit een drietal mogelijke oplossingen aan voor het probleem. Eén daarvan was het scheppen van een voorziening waardoor een erfgenaam binnen drie maanden nadat hij op de hoogte is gesteld van een schuld, via de rechter alsnog – voor wat betreft deze schuld – beneficiair kan aanvaarden. Staatssecretaris Teeven stemde in met dit voorstel en heeft een wetwijziging in voorbereiding. Daarnaast gaat hij in gesprek met de KNB over de vraag hoe het notariaat nauwer betrokken kan worden bij de afhandeling van een testament om zo te voorkomen dat erfgenamen nietsvermoedend in de schulden terechtkomen.

2.1.1.4 TESTAMENTAIRE VOOGDIJ

Het benoemen van een voogd kon voorheen alleen door een voogdijbepaling op te nemen in het testament. Naar aanleiding van de evaluatie van de Wet openstelling huwelijk en de Wet geregistreerd partnerschap diende het ministerie van Veiligheid en Justitie in januari een wetsvoorstel in waarin ook een alternatieve regeling is opgenomen voor het benoemen van een voogd. Ouders kunnen straks een voogd aanwijzen via het gezagsregister bij de rechtbank, net zoals nu al gebeurt bij de aanvraag van het gezamenlijk gezag door ongehuwden en niet geregistreerde ouders.

Voogdijbepaling in een notariële akte biedt belangrijke waarborgen vindt de KNB.

De KNB maakt zich zorgen over deze ontwikkeling, omdat een voogdijbepaling in een notariële akte een aantal belangrijke waarborgen biedt, zoals de controle van de vrije wil en van de identiteit van de ouders. Daarnaast heeft de notaris hierin ook een voorlichtende rol. De KNB vraagt zich af of een aantekening in het gezagsregister diezelfde waarborgen biedt. Zij heeft verschillende leden van de Tweede en Eerste Kamer daar herhaalde malen op gewezen.

2.1.1.5 EUROPESE ERFRECHTVERORDENING

De vererving en afwikkeling van een nalatenschap met goederen in verschillende landen is lastig, omdat ieder land zelf bepaalt welk erfrecht van toepassing is. Met de nieuwe Europese Erfrechtverordening, die op 17 augustus 2015 in werking treedt, wordt het afwikkelen van internationaal getinte nalatenschappen vereenvoudigd. Aanwijzen van de erfgenamen en het afwikkelen van nalatenschappen zal dan in een groot aantal Europese landen op dezelfde manier worden geregeld.

De nieuwe Erfrechtverordening zorgt voor harmonisatie, meent de KNB, en geeft burgers veel meer mogelijkheden om in samenspraak met de notaris hun nalatenschap zo gunstig mogelijk vorm te geven (estate planning). Zo zal een Nederlander met een woning in Frankrijk in de toekomst niet langer ook met het Franse erfrecht te maken krijgen als hij dat niet wil.

2.1.1.6 EUROPESE VERKLARING VAN ERFRECHT

De Europese verklaring van erfrecht speelt een belangrijke rol bij de harmonisering van het erfrecht in Europa. Mogelijke fraude moet worden tegengegaan. De KNB is dan ook voorstander van een register met Europese verklaringen van erfrecht. Zo is eenvoudig na te gaan of binnen de Europese Unie een Europese verklaring van erfrecht rechtsgeldig is afgegeven.

Mede dankzij de lobby van de KNB kan deze verklaring in Nederland alleen worden afgegeven door een notaris. Met de Europese verklaring van erfrecht zal de Nederlandse notaris in het kader van de afwikkeling van de nalatenschap soms ook buitenlands recht moeten toepassen, en zal samenwerking met notarissen in andere Europese landen vaker voorkomen, zo voorziet de KNB.

2.1.2 ONDERNEMINGSPRAKTIJK

2.1.2.1 CENTRAAL DIGITAAL AANDEELHOUDERSREGISTER

Het bestuur van besloten vennootschappen (bv) en naamloze vennootschappen met aandelen op naam (nv) moet gegevens over aandeelhouders bijhouden in een aandeelhoudersregister. Dit gebeurt nu nog decentraal en schriftelijk. Om financieel-economische criminaliteit met bv's en niet-beursgenoteerde nv's tegen te gaan, besloot minister Ivo Opstelten van Veiligheid en Justitie eind 2012 om een besloten [centraal aandeelhoudersregister](#) op te zetten, waartoe ook het notariaat toegang krijgt. Zo kan de notaris zijn poortwachtersfunctie beter en efficiënter vervullen.

De Kamer van Koophandel heeft geadviseerd het centraal aandeelhoudersregister in het handelsregister op te nemen. De KNB meende echter qua kostenbesparing en lastenverlichting voor het bedrijfsleven een grotere toegevoegde waarde te kunnen leveren dan de Kamer van Koophandel, en heeft dit aan de minister kenbaar gemaakt. Het notariaat beschikt immers primair over alle vennootschaps-, aandelen- en aandeelhoudersgegevens die de minister in het register wil registreren. Daarnaast is de beroepsorganisatie op dit moment bezig met het ontwikkelen van een centraal digitaal repertorium, omdat zij in 2014 de registratie van notariële akten gaat overnemen van de Belastingdienst. In dit digitale repertorium worden diverse gegevens over de notariële akte geregistreerd die de minister ook in het register wil registreren. Daarbij maakt de KNB gebruik van haar reeds bestaande en goed beveiligde platform voor gegevensuitwisseling, het Platform Elektronische Communicatie (PEC). Deze digitale infrastructuur is uit oogpunt van veiligheid en toekomstvastheid zeer geschikt voor het huisvesten van dit centraal aandeelhoudersregister, zo meent de beroepsorganisatie. De minister heeft inmiddels besloten dat het register wordt ondergebracht bij de Kamer van Koophandel, maar wordt opgezet in nauwe samenwerking met het notariaat.

De nieuwe Erfrechtverordening geeft burgers meer mogelijkheden om met de notaris hun nalatenschap zo gunstig mogelijk vorm te geven.

De KNB krijgt als een van de belangrijkste stakeholders een belangrijke rol bij de ontwikkeling van het centraal digitaal aandeelhoudersregister.

2.1.2.2 FAILLISSEMENTSFRAUDE

Berichten over **faillissementsfraude** met rechtspersonen zoals bv's halen regelmatig de media. Het ministerie van Veiligheid en Justitie wil deze vorm van fraude voorkomen en bestrijden. Mede met het oog hierop is in 2011 het preventief toezicht op vennootschappen vervangen door een systeem van constante monitoring van rechtspersonen (het zogenoemde RADAR-systeem). Als sluitstuk van het toezicht op rechtspersonen wil minister Opstelten een civielrechtelijk bestuursverbod invoeren zodat bestuurders van rechtspersonen die zich schuldig hebben gemaakt aan frauduleuze activiteiten niet langer bestuursfuncties kunnen uitoefenen. Met de Wet civielrechtelijk bestuursverbod die in voorbereiding is, wil de minister voorkomen dat malafide bestuurders gedurende vijf jaar nieuwe rechtspersonen kunnen oprichten en besturen. Daarnaast wil het kabinet dat er een Europees register komt van frauduleuze bestuurders. Ook werd in januari een motie aangenomen om het ontbreken van een fatsoenlijke administratie in een faillissement strafbaar te stellen. Op basis van deze wet zal een openbaar register van bestuursverboden worden ingesteld dat, voorafgaand aan de oprichting van een rechtspersoon, door de notaris moet worden geraadpleegd. De KNB pleit voor spoedige invoering van de wet en heeft dit aan de minister en diverse Kamerleden laten weten.

Snelle invoering van de Wet civielrechtelijk bestuursverbod is gewenst, zo bepleit de KNB.

2.1.2.3 FLEX-BV

Door de flexibilisering van het bv-recht op 1 oktober 2012 werd het eenvoudiger om een bv op te richten. De ervaringen met de flex-bv zijn zeer positief, constateert de KNB. De nieuwe wetgeving biedt ondernemers meer mogelijkheden om hun onderneming naar eigen inzicht in te richten en notarissen kunnen hun cliënten daarbij deskundig adviseren en maatwerk leveren (zie ook 2.2.3 Positionering en marketing).

Nieuwe flex-bv biedt ondernemers meer mogelijkheden.

2.1.2.4 OPRICHTING KLEINE BV

Het ministerie van Economische Zaken (EZ) lanceerde in 2011 een plan voor een kleine bv met als doel te komen tot een lastenverlichting voor ondernemers. Ook de verplichte notariële tussenkomst bij oprichting stond hierbij ter discussie. De notaris is de eerste schakel in het systeem dat er voor moet waken dat de bv niet wordt misbruikt voor malafide praktijken. EZ denkt dat ondernemers door het plan bij de oprichting van een bv wellicht goedkoper uit zijn, maar de KNB verwacht dat de maatschappelijke kosten (op den duur) juist hoger zullen uitvallen. De kans dat de bv misbruikt wordt door criminelen wordt namelijk groter vanwege het wegvallen van de identiteits- en bevoegdheidscontrole door de notaris, meent de KNB. De KNB heeft, om het Nederlandse bedrijfsleven zoveel mogelijk te faciliteren, standaardstatuten voor de oprichting van een kleine bv ontwikkeld. Deze zijn met enthousiasme ontvangen.

Tweede Kamerlid Barbara Visser op werkbezoek bij het notariaat

v.l.n.r.: KNB-voorzitter Franc Wilmink, VVD Tweede Kamerlid Barbara Visser, notaris mr. N. van Buitenen (Van Grafhorst notarissen)

2.1.2.5 PERSONENVENNOOTSCHAP

Het wetsvoorstel voor een nieuwe vorm van de personenvennootschap werd in augustus 2011 abrupt door minister Opstelten van Veiligheid en Justitie ingetrokken omdat er vanuit het bedrijfsleven (te) veel bezwaren tegen dit voorstel waren. De KNB heeft hierover haar teleurstelling uitgesproken tegenover de minister. De minister heeft geen plannen om zelf met een nieuw wetsvoorstel te komen om het personenvennootschapsrecht verder te moderniseren. De bewindsman wil eerst een aantal jaren ervaring opdoen met de nieuwe wetgeving voor flexibele bv's, die in oktober 2012 in werking is getreden. Een werkgroep van deskundigen onder leiding van een notariële hoogleraar is bezig met het maken van een voorstel om de personenvennootschap nieuw leven in te blazen.

2.1.3 ONROERENDGOEDPRAKTIJK

2.1.3.1 AANPASSING EXECUTIEVEILINGEN

De notaris vervult een belangrijke rol bij de voorbereiding, het veilen zelf en de afwikkeling van de [executieveiling](#). Het is onder meer zijn taak een zo hoog mogelijke opbrengst voor het object te genereren. Het notariaat heeft de afgelopen jaren al verschillende stappen genomen om ervoor te zorgen dat veilingen transparant, uniform en gecentraliseerd via regioveilingen worden georganiseerd. In het afgelopen ordejaar heeft de KNB veel tijd en energie gestoken in het organiseren van werkbezoeken voor verschillende Kamerleden en voor staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie om hen daar het bewijs van te laten zien. Politici hebben deze werkbezoeken als zeer nuttig ervaren en beoordeeld.

Verschillende Kamerleden en staatssecretaris Fred Teeven zijn of reageerden positief over de werkbezoeken aan vastgoedveilingen.

Een belangrijk instrument om de [executieveiling](#) van huizen transparanter en voor een breder publiek toegankelijk te maken, is veilen via internet. Minister Opstelten heeft daartoe een wetsvoorstel ingediend, waarbij de KNB in diverse stadia heeft geadviseerd. Ook in andere maatregelen die worden voorgesteld, kan de KNB zich goed vinden. Zo wordt het eenvoudiger om de woning van tevoren te bezichtigen, omdat de huiseigenaar of de huurder verplicht wordt hieraan mee te werken. Daarnaast wordt de huurbeschermingsregeling beperkt tot drie maanden; daarna moet het huis worden ontruimd. Naast een advocaat kan straks ook de notaris verzoeken hiertoe indienen bij de rechter. Ook zal pas na de inschrijving in het Kadaster van een afschrift van de akte van kwijting het risico overgaan op de particuliere koper. Verder komt er een evenwichtige verdeling van de veilingkosten waardoor de kosten voor de koper veel transparanter zijn.

Een ander voorstel van de KNB is om aan het proces van veiling een voorfase toe te voegen naar Frans voorbeeld. Dit systeem van *vente amicale* biedt de mogelijkheid om een tot bewoning bestemde onroerende zaak eerst enige tijd online onderhands te koop aan te bieden compleet met taxatierapporten, een concept koopakte, een concept leveringsakte, en suggesties voor het aanvragen van een financiering. Daarnaast kan de bedenktijd van toepassing zijn. De wetgever moet deze *vente amicale* zowel een executoriaal als een zuiverend karakter geven. Volgens de KNB zal deze nieuwe fase in veel gevallen een goede toevoeging zijn, waardoor zelfs de huidige onderhandse executie wordt uitgesloten. De Tweede Kamerfracties van VVD, SP en D66 hebben het idee van de KNB meegenomen in vragen aan de regering.

Op uitnodiging van de KNB
bracht staatssecretaris
Fred Teeven een **werkbezoek**
aan de **Vastgoedveiling**
Midden- en West-Brabant

2.1.3.2 ENERGIELABEL

Als gevolg van de Europese richtlijn energieprestatie gebouwen worden huiseigenaren verplicht om bij verkoop een energielabel of energieprestatiecertificaat te laten opstellen. In het wetsontwerp Kenbaarheid energieprestatie gebouwen uit 2011 stond dat de notaris zijn diensten zou moeten weigeren aan huiseigenaren die deze verplichting niet waren nagekomen.

De KNB vond dienstweigering door een notaris een te zware sanctie en zag meer in het opleggen van een bestuurlijke boete bij het ontbreken van een energielabel. Deze sanctie wordt in veel andere lidstaten van de EU toegepast en past beter bij de aard van de overtreding. Mede onder druk van de KNB zag ook de Tweede Kamer weinig in het plan en stemde het weg.

In het nieuwe voorstel van minister Stef Blok van Wonen en Rijksdienst ten aanzien van het energielabel is geen rol meer weggelegd voor de notaris. Huiseigenaren moeten kenmerken voor het energielabel zelf invullen op internet en bij daadwerkelijke verkoop worden deze gegevens door een deskundige getoetst.

2.1.3.3 ERFPACHT

Eigenaren van een woning waarop particuliere erfpachtrechten waren gevestigd, stuitten nogal eens op het probleem dat banken deze woningen niet graag financierden. Om deze mensen tegemoet te komen, ontwikkelde de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) de 'Bancaire richtlijn financierbaarheid erfpachtrechten (te vestigen) vanaf 1 januari 2013.' De richtlijn is niet bindend maar beschrijft een vijftal criteria waaraan particuliere erfpachtrechten bij de overdracht van een woning moeten voldoen om voor financiering in aanmerking te komen. De toetsing geschiedt aan de hand van het model 'notariële opinie erfpacht', dat door de NVB en de KNB werd ontwikkeld.

*KNB ontwikkelde
nieuw model voor
erfpacht.*

Verder heeft de KNB het initiatief genomen om een model voor uitgifte in particuliere erfpacht met betrekking tot woonruimte te ontwerpen. Dit model is gebaseerd op de Bancaire Richtlijn van de NVB. De KNB biedt de praktijk hiermee een handvat bij de vestiging van particuliere erfpachtrechten na 1 januari 2013. Het model is in overleg met de NVB en na consultatie met verschillende banken tot stand gekomen.

Het notariaat wordt ook betrokken bij de voorbereidingen van de nieuwe Algemene Bepalingen erfpacht van de gemeente Amsterdam.

2.1.4 FISCAAL

2.1.4.1 AFTREK PERIODIEKE GIFTEN

Wie toezegt minimaal vijf jaar achter elkaar een vast bedrag te schenken aan een goed doel kan die gift aftrekken voor de inkomstenbelasting. Tot nu toe moest die toezegging notarieel worden vastgelegd. Op verzoek van de Tweede Kamer onderzocht staatssecretaris Weekers van Financiën mogelijke alternatieven voor deze notariële akte. Eind mei lanceerde hij een plan om ook **periodieke giften** die via een schenkingsovereenkomst tussen gever en ontvanger worden vastgelegd aftrekbaar te maken. Hiervoor komt een model-schenkingsovereenkomst op de website van de Belastingdienst te staan. De gang naar de notaris is dan niet meer nodig.

De KNB heeft er in verschillende brieven aan de staatssecretaris en diverse Kamerleden op gewezen dat het laten vervallen van de eis van een notariële akte leidt tot rechtsonzekerheid en kan leiden tot misbruik. Ook heeft de KNB gewezen op het feit dat deze eis in 1984 juist is ingevoerd om fraude bij de periodiek giftenaftrek in de inkomstenbelasting te voorkomen. De KNB stelt dat voor veel notarissen het verzorgen van akten voor periodieke giften een invulling van hun maatschappelijke betrokkenheid betekent en dat zij hiervoor vaak een laag bedrag of zelfs niets in rekening brengen. Daarnaast zorgt de notaris voor begeleiding en controle. De staatssecretaris heeft eerder aangegeven met de KNB van mening te zijn dat dit belangrijke elementen zijn bij de totstandkoming van een periodieke gift en dat er bij onderhandse akten meer risico's zowel voor de schenker, de ontvanger als voor de Belastingdienst zijn. Desondanks heeft hij besloten per 1 januari 2014 de eis van een notariële akte te laten vervallen.

2.1.5 AMBT

2.1.5.1 WNA

Het jaar 2013 stond voor het notariaat in het teken van veel veranderingen, de meeste als gevolg van wijzigingen van de Wet op het notarisambt (Wna), die voortvloeien uit de evaluatie van de commissie Hammerstein die in 2005 is afgerond. Zo is het stelsel van toezicht en tucht ingrijpend veranderd. In plaats van negentien kamers van toezicht zijn er vier kamers voor het notariaat gekomen. Deze zullen alleen tuchtrecht spreken. De toezichtfunctie ging naar het Bureau Financieel Toezicht (BFT). Het BFT gaat integraal toezicht uitoefenen op het notariaat, dus zowel op financiën, als op kwaliteit en integriteit.

De overige wijzigingen:

- de registers met belangrijke gegevens van iedere notaris, toegevoegd notaris en kandidaat-notaris zijn overgeheveld van de kamers van toezicht naar de KNB. Deze gegevens zijn nu te vinden in het Register voor het Notariaat, via de website knb.nl.
- er is een Commissie toegang notariaat in het leven geroepen. Deze commissie beoordeelt de persoonlijke geschiktheid van kandidaat-notarissen voor benoeming tot notaris of toegevoegd notaris.
- voorafgaand aan de benoeming tot notaris moet de kandidaat-notaris een persoons-toets afleggen. Deze toets richt zich op persoonlijke eigenschappen als stevigheid, integriteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid.

*Herziening toezicht
en tucht meest
ingrijpende wijziging
van de Wna.*

- de verordening Geschillencommissie voor het notariaat verplicht de notaris in zijn algemene voorwaarden een klachten- en geschillenregeling van toepassing te verklaren op zijn dienstverlening, waardoor het notariaat in zijn geheel is aangesloten bij de Geschillencommissie.
- de kandidaat-notaris kan er sinds 1 januari 2013 voor kiezen om in plaats van 'gewoon' notaris toegevoegd notaris te worden. De toegevoegd notaris heeft dezelfde bevoegdheden als een notaris en mag zelfstandig akten passeren. Het enige verschil is dat de toegevoegd notaris geen ondernemer is. Tevens staat hij onder gezag van de notaris aan wie hij is toegevoegd.
- Het aantal arrondissementen en ressorten is als gevolg van de gerechtelijke herindeling teruggebracht van respectievelijk negentien naar elf (rechtbank)arrondissementen, en van vijf naar vier (hof)ressorten. Als gevolg daarvan is het aantal ringen en tuchtcolleges voor het notariaat teruggebracht. Er zijn nieuwe ringbesturen gevormd en de grootte en samenstelling van de ledenraad is herzien. Ook zijn nieuwe kamers (tuchtcolleges) voor het notariaat samengesteld.
- Als de continuïteit van een kantoor in gevaar dreigt te komen, kan de voorzitter van de kamer voor het notariaat een stille bewindvoerder benoemen. De bewindvoerder adviseert en begeleidt de notaris die onder zijn bewind staat, en rapporteert aan de voorzitter van de kamer.

Toegevoegd notaris heeft zelfde bevoegdheden als notaris.

2.1.5.2 WWFT

Op 1 januari trad de wijziging van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) in werking. De KNB heeft in de voorbereiding van deze wijziging haar mening hierover gewisseld met het ministerie van Veiligheid en Justitie. De wijzigingen komen voor een belangrijk deel voort uit aanbevelingen van de intergouvernementele organisatie FATF die in ons land geïmplementeerd moesten worden. Zo is de Wwft nu ook van toepassing op de aan- en verkoop van geregistreerde vliegtuigen en schepen en het vestigen van 'losse' hypotheekrechten. Ook moet de notaris zich er door middel van risicogebaseerd onderzoek van vergewissen wie de *Ultimate Beneficial Owner* (UBO) is bij een transactie.

De definitie van het begrip transactie werd aangescherpt. Voor vragen over de Wwft kunnen notarissen advies inwinnen bij de zogeheten vertrouwensnotarissen van de KNB, en bij de KNB zelf.

Notarissen zijn, na accountants, de meldgroep met de meeste Wwft-meldingen.

In 2012 deden notarissen 248 keer een melding bij de *Financial Intelligence Unit* (FIU) en zijn daarmee, na accountants, de meldgroep met de meeste meldingen. De bestrijding van financieel-economische criminaliteit is ook een speerpunt van het kabinet. Daarom wordt de procedure om te beoordelen of advocaten of notarissen zich bij inbeslagneming in het kader van een opsporingsonderzoek terecht beroepen op hun verschoningsrecht versneld. Minister Opstelten van Veiligheid en Justitie hoopt hiermee dat onderzoeken naar financieel-economische criminaliteit minder vertraging zullen ondervinden als bij inbeslagneming van de kantooradministratie van een frauderende onderneming, correspondentie met advocaten of notarissen wordt aangetroffen.

De Hoge Raad verwees in juli van dit ordejaar een zaak terug naar de rechtbank Rotterdam omdat de rechter-commissaris 66 dossiers van een van witwassen verdachte notaris in beslag had genomen zonder in het proces-verbaal melding te maken van de aard van de stukken. Het uitgangspunt in deze zaak had moeten zijn dat de notaris eerst zelf oordeelt of zijn verschoningsrecht op de in beslag genomen stukken van toepassing was, eventueel samen met de ringvoorzitter, aldus de Hoge Raad.

*Notaris oordeelt
eerst zelf of
verschoningsrecht
van toepassing is.*

2.1.5.3 NATIONALITEITSVEREISTE

Wie tot notaris benoemd wil worden, moet voldoen aan bepaalde in de wet omschreven eisen. Een van deze eisen is het Nederlanderschap. Al bij de evaluatie van de Wet op het notarisambt (2005) is ervoor gepleit deze eis te laten vervallen. De wetgever heeft hier gehoor aan gegeven en hiervoor een wetsvoorstel ingediend. Voor het nationaliteitsvereiste kwam wel de eis in de plaats dat een notaris de Nederlandse taal goed moet beheersen. Nederland loopt hiermee voorop in Europa.

De Eerste Kamer ging daarmee akkoord maar stelde de voorwaarde dat toegang tot het notarisambt werd beperkt tot burgers van de Europese Unie (EU) en de Europese Economische Ruimte (EER), zoals Noorwegen en IJsland. Staatssecretaris Teeven stemde hiermee in.

In een aparte brief heeft de staatssecretaris aangegeven dat personen die niet de nationaliteit van een EU- of EER-land bezitten, niet tot notaris kunnen worden benoemd ook al beschikt men over een EG-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen. Het wetsvoorstel dat de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie daarvoor heeft ingediend is 16 mei 2013 aangenomen door de Tweede Kamer en op 11 juni door de Eerste Kamer. De KNB kan zich verenigen met het wetsvoorstel. De toegang tot het notariaat kent tal van eisen die de rechtszekerheid en de kwaliteit van de notariële dienstverlening waarborgen. Een taalvereiste waarborgt dat akten en andere officiële stukken in correct Nederlands opgesteld worden. Ook is kennis van Nederlandse wet- en regelgeving een belangrijk vereiste.

2.1.5.4 EUROPESE RICHTLIJN BEROEPSKWALIFICATIES

Omdat de werkzaamheden van de notaris een algemeen belang dienen – de rechtszekerheid – mag een land beperkingen stellen aan het uitoefenen van het notarisambt. Ook het voorschrijven van beroepskwalificaties valt daaronder. Aan een uitspraak van het Europese Hof van Justitie dat oordeelde dat de nationaliteitseis moest komen te vervallen verbond de Europese Commissie de conclusie dat de notaris dan ook onder de Richtlijn Erkenning Beroepskwalificaties zou moeten komen te vallen.

De KNB is het niet eens met de Europese Commissie. Volgens de KNB ligt het niet voor de hand de notaris onder de werking van dezelfde richtlijn te brengen. Het is aan de lidstaten zelf om te bepalen hoe het overheidsgezag wordt ingevuld en welke plaats de verschillende ambtsdragers in hun rechtsorde innemen. Harmonisatie van de regels voor de toegang tot het beroep van notaris zou afbreuk doen aan de vrijheid van de lidstaten om zelf te bepalen hoe het overheidsgezag wordt ingevuld.

De verschillen tussen de Europese notariaten, zowel qua positie in het rechtsstelsel als qua werkzaamheden, zijn daarnaast aanzienlijk. Ook de meeste andere notariaten in Europa, verenigd in de Raad van Europese Notariaten, de CNUE, denken er zo over. De oplossing zoeken zij liever in samenwerking tussen Europese notarissen. Zij hebben het Europese Parlement aan hun zijde gekregen. Inmiddels heeft de Europese Commissie een wijziging van de Richtlijn beroepskwalificaties getekend, waarin het notariaat nog steeds blijft uitgezonderd van de Richtlijn. Dat betekent dat notarissen uit andere lidstaten zich niet kunnen vestigen in Nederland, maar Nederlandse notarissen ook niet in een andere lidstaat.

CNUE bepleit verdergaande samenwerking tussen Europese notarissen.

2.2 COMMUNICATIE

2.2.1 MEDIA-AANDACHT

Regelmatig wordt de KNB door vertegenwoordigers van de media benaderd om haar visie op actualiteiten te geven. Nora van Oostrom-Streep is sinds dit jaar de woordvoerder van het bestuur van de KNB en brengt de standpunten van de KNB en het belang van een goed functionerend notariaat over het voetlicht in de media. Van Oostrom-Streep is adviseur bij NautaDutilh en raadsheer-plaatsvervanger in het gerechtshof Arnhem. Tot 1 juli 2013 was zij hoogleraar Notarieel recht in Utrecht. Zij werd onder meer geïnterviewd door BNR-radio over faillissementsfraude en schoof aan bij het VARA-programma Pauw en Witteman om uit te leggen wat de notaris kan doen om misbruik van ouderen te voorkomen. Andere media waarin zij de KNB vertegenwoordigde waren NOS radio en tv, Kassa, Omroep Max, het *Algemeen Dagblad*, het *Reformatorisch Dagblad*, Nu.nl, de *Volkskrant*, *Metro* en *De Telegraaf*.

Nora van Oostrom is sinds dit jaar de woordvoerder van het bestuur.

2.2.2 KNB-MEDIA

2.2.2.1 NOTARIAAT MAGAZINE

Het *Notariaat Magazine* is een informatie- en opinievormend blad voor en over het notariaat. Met dit magazine informeert de KNB zowel stakeholders als het notariaat zelf over belangrijke ontwikkelingen die het notariaat raken. Dat kunnen interviews, beschouwingen of reportages zijn, onderbouwd door onderzoek dat door de KNB is uitgevoerd of gevoed door peilingen of stellingen in de besloten LinkedIn-groep. De redactionele koers van het blad wordt in samenspraak met een redactieraad – bestaande uit KNB-leden en extern betrokkenen bij het notariaat – bepaald, en voor de praktische uitvoering wordt veelal samengewerkt met gespecialiseerde freelance journalisten. Daarnaast verzorgt de vaste interne redactie de nieuwsberichten op de verschillende KNB-sites. *Notariaat Magazine* verschijnt elf keer per jaar.

2.2.2.2 NOTARISNET EN ANDERE WEBSITES

NotarisNet is het alleen voor leden toegankelijke netwerk van de KNB. NotarisNet is het afgelopen jaar op een aantal punten aangepast om de informatie voor leden beter vindbaar te maken. Zo staan er onder nieuwsberichten links naar dossiers, rechtsgebieden en andere nieuwsberichten en artikelen uit *Notariaat Magazine*. De zoekfunctionaliteit is

verbeterd, waardoor de relevantie van de zoekresultaten is vergroot. Ook is het uitgebreide zoekscherm aangepast, zodat resultaten kunnen worden gesorteerd op datum en naar soort, zoals modellen, documenten en nieuws. NotarisNet wordt door veel leden bijna dagelijks gebruikt, blijkt uit een enquête onder de leden.

De wet- en regelgeving voor het notariaat (voorheen: Vademecum) staat sinds september op een aparte website: www.wet-en-regelgeving-notariaat.nl. Speciaal voor haar leden heeft de KNB de mogelijkheid ingebouwd om van de Wet op het notarisambt en de Overige regelgeving, of gedeelten daaruit, zelf een PDF samen te stellen. De teksten zijn verrijkt met verwijzingen naar gerelateerde wet- en regelgeving. Leden van de KNB vinden bovendien verwijzingen naar veelgestelde vragen op NotarisNet.

*Alle notariële
wet- en regelgeving
nu digitaal.*

Steeds meer relaties in Nederland hebben een internationaal karakter. Daarom is de publiekswebsite www.notaris.nl uitgebreid met een Engelstalig deel waar praktische informatie is te vinden over het internationale huwelijksvermogensrecht en erfrecht. Het Engelstalige gedeelte bevat ook informatie over de werkzaamheden van de Nederlandse notaris en tips voordat men een notaris bezoekt.

In november werd tijdens de vergadering van het Europees Notarieel Netwerk in Praag de website www.couples-europe.eu gepresenteerd. Op deze site kunnen Europese burgers basisinformatie vinden over het huwelijksvermogensrecht van alle 27 landen in alle 22 verschillende EU-talen. Daarnaast worden de vermogensrechtelijke gevolgen van het sluiten van een geregistreerd partnerschap in die landen uiteengezet. Eerder werd een vergelijkbare website over internationale nalatenschappen gelanceerd, genaamd Successions in Europe (<http://www.successions-europe.eu>).

2.2.2.3 NIEUWE MEDIA

De KNB heeft een Twitteraccount (@bureauKNB), waarmee wordt verwezen naar nieuw verschenen nieuwsberichten op de site www.knb.nl. KNB-voorzitter Franc Wilmink (@francwilmink) en woordvoerder Nora van Oostrom (@NoraVanOostrom) twitteren ook. Op LinkedIn is een besloten KNB-groep, die alleen toegankelijk is voor notarissen, kandidaat-notarissen, aangeslotenen en medewerkers van notariskantoren en de KNB. Van deze groep zijn 1223 mensen lid.

*Voorzitter en
woordvoerder KNB
twitteren ook.*

2.2.3 POSITIONERING EN MARKETING

2.2.3.1 BV-RECHT

Bij de intreding van de geflexibiliseerde bv-wetgeving op 1 oktober 2012 lanceerde de KNB de campagne 'Bepaalt het lot uw bedrijfsvorm?' rond de flex-bv. Ook werd het twitteraccount @uwbedrijfsvorm geopend. Hiermee wilde de beroepsorganisatie ondernemers laten nadenken over de rechtsvorm die zij ooit hebben gekozen. Paste deze nog wel bij de huidige ondernemerssituatie? De campagne was gericht op ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf, zowel startende bedrijven als gevestigde ondernemers.

Doe de test!

WIE GEEFT U HET VERTROUWEN?

Centraal in de campagne stond de website www.mijnbedrijfsvorm.nl met een online test en praktijkvoorbeelden van ondernemers. Daarnaast konden ondernemers gratis hun statuten laten nakijken door de notaris en werden, in samenwerking met de Kamer van Koophandel, speciale voorlichtingsbijeenkomsten en notarissprekuren georganiseerd.

Ook werden verschillende promotietools aangeboden, zoals roll-up banners voor evenementen en internetbanners waarbij ondernemers werden opgeroepen een online test te doen. Deze test werd zo'n vijfduizend keer gemaakt. Samen met MKB-Nederland is een factsheet voor ondernemers uitgegeven over het nieuwe bv-recht. Deze is via de brancheorganisaties verspreid onder haar leden. Tijdens een persconferentie op 1 oktober passeerde KNB-voorzitter Van Gerven symbolisch de akte voor de eerste flex-bv aan ondernemer Buijs van *All Clean Energy* in het bijzijn van voorzitter Biesheuvel van MKB-Nederland.

Tijdens een persconferentie op 1 oktober passeerde KNB-voorzitter Van Gerven symbolisch de akte voor de eerste flex-bv.

2.2.4 NOTARISTELEFOON

De Notaristelefoon is een eerstelijnsvraagbaak voor het publiek, die dagelijks wordt bemand door twee (kandidaat-)notarissen en/of oud-notarissen. Het telefoonteam bestaat uit 49 mensen: 35 oud-notarissen en 14 (kandidaat-)notarissen. Zij hebben dit jaar totaal 12.597 bellers te woord gestaan en zoveel mogelijk doorverwezen naar de notaris. Ruim 9.000 vragen gingen over het personen- en familierecht (72 procent) en dan betrof het vooral erfenissen/schenken (29 procent), beneficiair aanvaarden (12 procent), testamenten (10 procent) en andere familierechtvragen (21 procent). De overige 3.472 vragen gaan over registergoederen (8 procent), belastingen (7 procent), contractenrecht (3 procent) en rechtspersonen (2 procent).

3 BRANCHE- EN MARKTONTWIKKELINGEN

3.1 BESCHERMING OUDEREN TEGEN FINANCIEEL MISBRUIK

Naar schatting zijn jaarlijks 30.000 ouderen slachtoffer van financieel misbruik of financiële uitbuiting. Het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) neemt deze problematiek zeer serieus en is gestart met het actieplan 'Ouderen in veilige handen'. Een van de doelstellingen is het voorkomen van financiële uitbuiting van ouderen. Het ministerie ziet hierin een belangrijke rol weggelegd voor de notaris.

VWS wil samen met onder andere gemeenten, banken, Steunpunten Huiselijk Geweld, woningcorporaties en notarissen bekijken hoe deze partijen kunnen samenwerken om financieel misbruik tegen te gaan. In zeven gemeenten zijn in september 2013 met genoemde partijen pilots gestart. Het idee is dat deze partijen elkaar kunnen versterken, elk vanuit hun eigen expertise. De KNB beschouwt deelname aan de pilots als een uitgelezen kans om haar maatschappelijke betrokkenheid te laten zien. Daarom is binnen de KNB de werkgroep 'Financiële bescherming ouderen' opgericht. Naast juridische kennis en de inzet van het levenstestament gaat het hier juist ook om communicatieve vaardigheden: hoe herken je signalen van uitbuiting? De KNB heeft voor leden een uitgebreid dossier samengesteld met het stappenplan bij (vermoeden van) financieel misbruik en het stappenplan wilsbekwaamheid in samenwerking met de notariële specialistenvereniging EPN. Daarnaast komt de geheimhouding aan de orde en zijn de cursussen 'Wilsonbekwaamheid en financieel misbruik' en 'Levenstestament en Nu voor later volmacht' ontwikkeld.

Het levenstestament werd de afgelopen jaren binnen het notariaat ontwikkeld. Het lijkt een zeer nuttig instrument om financieel misbruik te voorkomen. De KNB houdt sinds april een digitaal register van levenstestamenten bij.

Tevens is een voorlichtingscampagne gestart. Onderdeel daarvan is het gratis consumentenboekje 'Wie geeft u het vertrouwen?' met informatie over het levenstestament, de volmacht, het testament en de rol van de notaris. Dit boekje is te verkrijgen tijdens bijeenkomsten georganiseerd door het notariaat, bij Steunpunten Huiselijk Geweld, ouderenbonden en bij Alzheimercafés en bibliotheken. Van juni tot oktober 2013 zijn ruim 90.000 boekjes besteld bij de KNB. In de zomer heeft in vijf bekende ouderenmagazines, onder andere *Plus Magazine*, een artikel over het voorkomen van financieel misbruik en een advertentie over het boekje gestaan.

Ook het jaarlijkse wetenschappelijk congres stond geheel in het teken van de rol van de notaris bij financiële bescherming ouderen. Sprekers vanuit KNMG, VIA-artsen en Alzheimer Nederland vertelden hun visie over dit thema en de rol voor het notariaat. In opdracht van de KNB en de Vereniging van Estate Planners in het Notariaat (EPN) is de Vrije Universiteit een onderzoek gestart naar de toepassing van het levenstestament in de notariële praktijk. De resultaten zijn tijdens het congres gepresenteerd. Staatssecretaris Van Rijn van VWS sloot de dag af met lovende woorden voor het notariaat.

Het ministerie ziet een belangrijke rol voor de notaris.

Het levenstestament lijkt een nuttig instrument om financieel misbruik te voorkomen.

In het **gratis** **consumentenboekje**

Wie geeft u het vertrouwen?
staat informatie over het
levenstestament

Weet u wel wat u uit handen geeft?

WIE GEEFT U
HET VERTROUWEN?

Ouder worden betekent vaak ook afhankelijk zijn van anderen. Daarom is het goed om tijd na te denken over wie uw belangen behartigt als u dit zelf niet meer kunt. Het is belangrijk om uw wensen vast te leggen en het beheer van uw financiën.

3.2 BEROEPSAANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING

Elke notaris en elke waarnemer die waarneemt voor eigen rekening en risico is verplicht zijn beroepsaansprakelijkheid tot een bedrag van 25.000.000 euro te verzekeren. Artikel 15 van de Verordening beroep- en gedragsregels bevat nadere regels over deze beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Voorheen namen alle notarissen deel aan de verplichte collectieve verzekering via de KNB. Over deze collectieve beroepsaansprakelijkheidsverzekering (BAV) wordt al enige tijd gediscussieerd binnen het notariaat. Vooral kleinere kantoren vinden de premie van ongeveer 4.000 euro per jaar, evenals de dekking van 25.000.000, onnodig hoog. Een groep notarissen had in dit kader bezwaar gemaakt tegen de aan hen opgelegde ledenbijdrage voor deze verzekering. De Raad van State oordeelde op 15 mei 2013 dat de KNB deelname aan de collectieve beroepsaansprakelijkheidsverzekering niet kan verplichten. De Raad van State stelde vast dat de KNB wel eisen mag stellen aan de wijze waarop notarissen verzekerd zijn, waaronder een minimale dekking. De minimale dekking van 25.000.000 bleef hiermee in stand. Om notarissen niet in de problemen te brengen heeft het bestuur de collectieve dekking tot 1 oktober 2013 voor alle notarissen die hun premies voldaan hadden in stand gelaten. Het bestuur is vervolgens na onderhandelingen met verzekeraars tot een mantelovereenkomst gekomen waarmee notarissen vrijwillig gedekt kunnen zijn tegen beroepsaansprakelijkheid en waarbij de KNB de verzekeringnemer is. Daarbij geldt dat hoe meer notarissen deelnemen, hoe lager de premies zijn. Notarissen die zich niet bij de BAV wilden aansluiten moesten voor 1 oktober een eigen verzekering afsluiten. Het BFT heeft onderzocht of deze notarissen wel voldoende verzekerd zijn, en in gevallen dat dat niet bleek, tuchtklachten ingediend.

Commissie onderzoekt verzekering beroepsaansprakelijkheid.

Het bestuur heeft voorts besloten een commissie in te stellen die zich buigt over de vraag wat een redelijke dekking is voor het notariaat tegen beroepsaansprakelijkheid en, indien aanpassing van de huidige regeling nodig is, hoe deze aanpassing concreet kan worden bewerkstelligd zonder dat notarissen extra risico's lopen door deze verandering. Deze commissie zal voor de zomer van 2014 haar bevindingen moeten rapporteren zodat de huidige regeling per 1 oktober 2014 kan worden aangepast.

3.3 EUROPA

De CNUE, *Conseil des Notariats de l'Union Européenne* (de koepelorganisatie van notariaten in de Europese Unie (EU)) vierde in 2013 in Brussel haar twintigjarig bestaan. Niet alleen vanwege het jubileum heeft de CNUE een druk jaar achter de rug. In 2013 werd ook de Richtlijn erkenning beroepskwalificaties herzien en de Europese Erfrechtverordening aangenomen. Op de politieke agenda stonden ook de voortzetting van de onderhandelingen over reeds gelanceerde Europese wetgevingsvoorstellen. Denk hierbij aan de herziening van de Richtlijn erkenning beroepskwalificaties en de voorstellen voor Europese IPR-verordeningen over huwelijksvermogensrecht en geregistreerde partnerschappen. De CNUE werkte aan een effectieve implementatie van de Europese Erfrechtverordening.

Een ander punt van aandacht was het voorstel van de Europese Commissie betreffende de grensoverschrijdende circulatie van openbare documenten. Mogelijk is dit voorstel van invloed op het gebruik van notariële akten door burgers en de eisen die een notaris mag stellen aan de wijze waarop hem – uit een andere lidstaat afkomstige – documenten worden gepresenteerd.

*KNB organiseerde
internationale workshop
over erfrecht.*

Begin 2013 werd een door de Europese Commissie gesubsidieerd onderwijsprogramma voor notarissen gelanceerd. Met dit programma zal in 2013 en 2014 tijdens veertien seminars aan in totaal tweeduizend notarissen uit Europa onderwijs worden gegeven over onder meer de Europese Erfrechtverordening en huwelijksvermogensrecht. In dit kader organiseerde de KNB in Rotterdam voor honderd notarissen een internationale workshop over erfrecht.

4. KWALITEIT EN REGELGEVING

4.1 KWALITEIT

4.1.1 KWALITEITSTOETSING

Het peer review is een stelsel voor inhoudelijke toetsing door beroepsgenoten, en sinds 2009 is aan verdieping daarvan gewerkt. Veel aandacht ging voorheen uit naar procestoetsing van met name de Wwft-gerelateerde processen. Sinds januari 2013 wordt het integraal toezicht door het Bureau Financieel Toezicht (BFT) uitgeoefend en is het Wwft-toezichtsarrangement tussen KNB en BFT beëindigd.

In de peer reviews van de KNB is daardoor meer ruimte voor inhoudelijke verdieping. Gespreksonderwerpen die altijd worden aangesneden zijn bijvoorbeeld visie van het kantoor, dilemma's die het kantoor tegenkomt, en punten die het kantoor graag zou verbeteren. Maar ook de zaken die goed lopen en waarvan de gekozen opzet als voorbeeld voor andere notariële thema's kan dienen, vormen een thema.

In de eerste helft van 2013 hebben auditoren van de KNB 186 kantoren bezocht. 16 keer moest er binnen 3 maanden een verbetering worden doorgevoerd. In 3 gevallen volgde het kantoor een verbetertraject en aan 1 audit werd geen conclusie verbonden. Deze notaris moet zich intensief laten begeleiden.

In de eerste helft van 2013 hebben auditoren van de KNB 186 kantoren bezocht.

De peer reviews bevestigen dat veel kantoren het zwaar hebben en er meestal nog maar weinig mogelijkheden zijn om nog verder op kosten te bezuinigen. Kantoren die relatief minder negatieve consequenties van de crisis ondervinden, zijn kantoren die vrijwel schuldenvrij zijn, bijvoorbeeld doordat er nauwelijks nog hypotheek rust op het bedrijfspand of omdat er nauwelijks leningen zijn met de bijbehorende rentelasten. Zij hebben dan wel veel minder inkomsten, maar hoeven geen rigoureuze maatregelen te nemen.

Een direct verband tussen een dramatische financiële situatie en een vermindering van de kwaliteit van de dienstverlening valt op dit moment niet te leggen. Ook op kantoren die in zwaar weer verkeren, wordt de lat op het gebied van kwaliteit en integriteit doorgaans hoog gelegd – net als bij kantoren die financieel betere resultaten tonen. Wel blijkt uit de peer reviews dat het steeds lastiger wordt om volledige dienstverlening op alle drie de rechtsgebieden op peil te houden. Steeds vaker blijkt dat kantoren de kennis niet langer in huis hebben om de klant op alle specifieke gebieden goed van dienst te kunnen zijn. Als gevolg van ontslagrondes is veel kennis weggelekt. Soms wordt de opdracht doorverwezen, soms wordt dergelijk specifiek advies ingekocht om de klandizie aan het kantoor gebonden te houden. De algemene tendens tot specialisatie wordt dan ook op dat gebied bevestigd.

De lat op het gebied van kwaliteit en integriteit ligt hoog.

Uit de voorlopige resultaten van de evaluatieformulieren die met het rapport worden meegestuurd, blijkt dat de extra aandacht voor inhoudelijke notariële vraagstukken positief wordt gewaardeerd.

4.1.2 PRAKTIJK- EN RECHTSVRAGEN

Notarissen met praktijk- en rechtsvragen kunnen bellen met de afdeling Juridische en Praktijkszaken (JPZ) van de KNB. Rechtsvragen betreffende Wwft, of over dilemma's rond geheimhouding en dienstweigering zijn gratis. Daarnaast worden ook vele praktijkvragen beantwoord over algemene zaken als het beleid van de KNB of verordeningen. Voor deze vragen worden geen kosten in rekening gebracht en zij worden niet geregistreerd. Het cluster Praktijkszaken beantwoordde afgelopen ordejaar een kleine 1.000 vragen. Tientallen van deze vragen staan met de antwoorden op het NotarisNet. Voor antwoorden op andere rechtsvragen kunnen leden terecht bij het cluster Juridische Zaken. Hiervoor betalen zij een tarief van 154 euro per uur. In 2013 beantwoordde de afdeling 1.840 vragen, waarvan 606 met betrekking tot IPR.

*De afdeling JPZ
beantwoordde in 2013
1.840 vragen, waarvan
606 IPR-vragen.*

4.1.3 CURSUSSEN

Het cursusbureau van de KNB organiseerde dit jaar in totaal 71 cursussen, waarvan 41 juridisch vakinhoudelijk en 30 op het gebied van vaardigheden. De groepen varieerden van 8 tot 100 deelnemers. Nieuw in het aanbod waren onder andere een cursus 'Verjaring' en een verdiepingscursus 'Statuten en aandeelhoudersovereenkomsten met de nieuwe flex-bv'. De cursus 'Introductie Nalatenschapsmediation' combineerde het verkrijgen van kennis met het opdoen van vaardigheden en vond in december 2012 voor het eerst plaats.

Ook de cursussen 'Wilsonbekwaamheid en financieel misbruik' en 'Voorkomen financiële uitbuiting ouderen' werden dit jaar voor het eerst georganiseerd. Daarnaast vond de studiedag 'De levensexecuteur/het levenstestament' plaats. In samenwerking met het Molengraaff Instituut van de Universiteit Utrecht vond het congres Flex BV plaats. Dit congres werd ondersteund door de Vereniging van Notarieel Ondernemingsrecht Specialisten.

De managementleergang, met modules als 'De 'fun' van ondernemen', 'Financiële besturing', 'Efficiënte bedrijfsvoering', 'Cliëntgerichtheid: succes verzekerd', 'Management & leiderschap', 'Praktisch Personeelsmanagement' en 'Strategie & Business Planning', werd dit jaar voor de vijfde maal georganiseerd. De animo voor deze leergang bleek sterk afgenomen te zijn; niet alle modules zijn doorgegaan. Daarnaast organiseerde de KNB 'Marketing in crisistijd voor notarissen', 'Managen van verwachtingen', 'Onderhandelen', 'Toegevoegde waarde van de notaris', 'Masterclass Geef nooit korting!' en 'Conflict-hantering'. Voor medewerkers in het notariaat organiseerde de KNB een studiedag. Deze dag werd drukbezocht en gewaardeerd door de deelnemers.

Ook dit ordejaar heeft
het cursusbureau
weer een ruim aanbod
nieuwe cursussen
op de agenda gezet

4.2 REGELGEVING

4.2.1 VERORDENING DIENSTWEIGEREN

De KNB heeft een Verordening dienstweigeren opgesteld voor de situaties waarin een notaris zijn dienst moet weigeren. Dienstweigeren is sinds 1 januari 2012 niet alleen verplicht wanneer de gevraagde dienst – naar redelijke overtuiging van de notaris – in strijd is met het recht of de openbare orde, maar ook als de notaris vermoedt dat dit zo is.

In de Verordening staat onder andere dat wanprestatie van de cliënt niet per definitie reden is om dienst te weigeren. Volgens de civielrechtelijke jurisprudentie is enkel een wanprestatie of onrechtmatige daad onvoldoende grond voor dienstweigeren. Het notariële tuchtrecht dient daar naar mening van de KNB zoveel mogelijk op aan te sluiten. Er kunnen wel omstandigheden zijn die meebrengen dat de notaris zijn dienst moet weigeren. Dit moet hij zelf beoordelen. Op de notaris rust daarnaast een zorgplicht om zijn cliënten te informeren over en te waarschuwen voor de mogelijke gevolgen van hun wanprestatie of onrechtmatige daad.

Wanprestatie cliënt niet per definitie reden voor dienstweigeren.

Aanleiding voor de voorgestelde regeling is een uitspraak van Hof Amsterdam van 24 mei 2011. Daarin draaide het om de vestiging van een tweede recht van hypotheek zonder dat de eerste hypotheekhouder hiervoor toestemming had gegeven, terwijl deze toestemming hiervoor volgens de eerste hypotheekakte wel vereist was. Het hof oordeelde dat de notaris zijn dienst had moeten weigeren, omdat de notaris hierdoor meewerkte aan de totstandkoming van een tekortkoming of onrechtmatige daad tegenover de eerste hypotheekhouder. En dat schaadt de eer en het aanzien van een notariaat, aldus het hof. Deze uitspraak leidde tot een uitgebreide discussie onder notarissen en wetenschappers over hoe met dit soort situaties moet worden omgegaan. De ledenraad heeft de Verordening in januari 2014 goedgekeurd. Het ligt nu ter goedkeuring bij het ministerie van Veiligheid en Justitie.

4.2.2 VERORDENING COLLECTIEVE GEHEIMHOUDING

Op de ledenraad van 25 september 2013 is de Verordening collectief ambtsgeheim vastgesteld. Hierdoor mag een notaris aan een andere notaris die daarom vraagt een afschrift van een akte afgeven, zonder te controleren voor wie de akte wordt opgevraagd. De voorgestelde Verordening vermindert de aansprakelijkheid van de afgevende notaris.

Strikt genomen schendt een notaris zijn geheimhoudingsplicht, wanneer hij een afschrift van een akte aan een andere notaris beschikbaar stelt, tenzij men kan uitgaan van een collectief ambtsgeheim. Deze collectieve geheimhouding was echter niet expliciet in de Verordening beroeps- en gedragsregels opgenomen. Naar aanleiding van een uitspraak van het Hof Amsterdam in 2009 heeft het KNB-bestuur besloten de twijfel hierover uit de weg te ruimen. De collectieve geheimhouding brengt mee dat een notaris de andere notaris mag vertrouwen. Overigens geldt de regeling ook voor het afgeven van een

Als een notaris een afschrift van een akte aan een andere notaris geeft schendt hij niet zijn geheimhoudingsplicht.

uittreksel, een (digitale) kopie van een akte, of dossierstukken. Daarnaast is de 'andere notaris' niet verplicht een afschrift op te vragen. Hij kan zijn cliënt ook verwijzen naar de notaris die over de akte beschikt. De Verordening treedt op 1 december 2013 in werking.

4.2.3 BELEIDSREGEL SAMENWERKEN MET ONTZETTE NOTARIS

In maart 2013 meldde *Het Financieele Dagblad* dat een in 2011 uit het ambt gezette notaris uit Rotterdam daags erna alweer een nieuwe baan had: als kandidaat-notaris op zijn eigen kantoor. Dat was mogelijk omdat nergens in de wet staat dat een uit het ambt gezette notaris geen kandidaat-notaris mag zijn.

In maart 2012 had de KNB een klacht ingediend tegen de partners van de uit het ambt gezette notaris om duidelijk te krijgen of het al dan niet geoorloofd is dat partners blijven samenwerken met een notaris die uit het ambt is gezet. Op 18 maart 2013 oordeelde de tuchtrechter dat de notarissen-partners handelden in strijd met de eer en het aanzien van het ambt.

KNB schept duidelijkheid over ontzette notaris.

Tweede Kamerleden Van Oosten (VVD), Recourt (PvdA) en De Wit (SP) reageerden vol ongeloof op het bericht dat de ex-notaris gewoon aan de slag was als kandidaat-notaris, en vroegen staatssecretaris Teeven om de wet op dit punt aan te passen. Ook de KNB vond het zaak dat de wetgever de uitspraken van de tuchtrechter zou omzetten in regelgeving. Zij was daarover al enige tijd met het ministerie van Veiligheid en Justitie in gesprek. Maar staatssecretaris Teeven vond aanpassing van de wet niet nodig, liet hij de Kamer weten. De KNB heeft daarom de nieuwe Beleidsregel integere beroepsuitoefening ingevoerd. Daarin staat dat een notaris een andere notaris die uit het ambt is gezet tien jaar niet in dienst mag nemen. Ook mag gedurende deze periode niet op een andere wijze met een uit het ambt gezette notaris worden samengewerkt. De regel geldt ook voor kandidaat-notarissen aan wie het recht tot waarneming definitief is ontzegd.

4.2.4 REGELING ZIJ-INSTROMEN

De ledenraad van de KNB heeft op 21 november 2012 ingestemd met de regeling inzake de waardering van relevante werkzaamheden voor zij-instromers. Hierdoor telt relevante werkervaring, die anders dan als kandidaat-notaris is verkregen, mee voor de opbouw van de stage.

Na inwerkingtreding van de nieuwe Wet op het notarisambt wordt het gemakkelijker om als zij-instromer en herintreder in het notariaat te gaan werken. Zij-instromers kunnen relevante werkervaring, die anders dan als kandidaat-notaris is verkregen, laten meetellen voor de opbouw van de stage. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld rechters, advocaten, klerken en universitair docenten eenvoudiger hun carrière voortzetten in het notariaat. Maximaal kan drie jaar korting worden verkregen op de normale stageduur van zes jaar. Deze zij-instromers en herintreders moeten verder gewoon voldoen aan de overige stage-eisen, zoals het volgen van de beroepsopleiding en het behalen van vakinhoudelijke en managementpunten.

5. TOEZICHT EN TUCHT

5.1 NIEUWE ROL BUREAU FINANCIEEL TOEZICHT

De KNB en toezichthouder Bureau Financieel Toezicht (BFT) hebben op 5 oktober 2012 een convenant gesloten over nauwere samenwerking op toezichtsgebied. De samenwerking is nodig omdat het BFT vanaf 1 januari 2013 niet alleen toezicht houdt op de financiën van een notaris, maar integraal toezichthouder is geworden en dus ook toeziet op de kwaliteit en integriteit van de notaris.

BFT is integrale toezichthouder geworden.

In het convenant staan afspraken over de uitwisseling van resultaten van kwaliteits-toetsen door de KNB en het toezicht door BFT. Ook is overeenstemming bereikt over het uitwisselen van bepaalde gegevens van individuele gevallen. Daarnaast worden kwaliteits-toetsen van de KNB en de toezichtonderzoeken van het BFT op elkaar afgestemd en zijn er afspraken gemaakt over voorlichting en opleidingen voor auditoren en onderzoekers van BFT. Ook worden er in de toekomst gezamenlijke introductiebijeenkomsten of -gesprekken gehouden met beginnende notarissen. Verder voorziet het convenant in een nieuw overleg- orgaan dat onder andere aandacht besteedt aan signalen op het gebied van wet- en regelgeving, actualiteiten en probleemgevallen. Het convenant trad op 1 januari in werking en zal na een jaar worden geëvalueerd.

Sinds 2007 werkten de organisaties samen aan de hand van het zogeheten toezichts- arrangement. Uit een evaluatie daarvan blijkt dat het notariaat veel bruikbare meldingen deed bij de Financial Intelligence Unit van de politie. Ook de verschuiving van vastgoed- naar aandelentransacties waar het om mogelijke witwastransacties gaat, is vroegtijdig gesignaleerd: van 1.432 in 2011 naar 1.374 in 2012.

Het aantal notarissen dat in 2012 onder verscherpt toezicht stond bij Bureau Financieel Toezicht (BFT) is nagenoeg gelijk gebleven aan het jaar daarvoor. Dat blijkt uit gegevens van het BFT. 2012 was volgens de toezichthouder dan ook een moeilijk jaar voor het notariaat. Het aantal notarissen onder verscherpt toezicht is gestegen van 70 in 2011 naar 71 een jaar later. Gegeven de afname van het aantal actieve notarissen is het percentage notarissen onder toezicht dus licht gestegen. Het aantal kantoren dat onder verscherpt toezicht staat, is gedaald van 57 naar 47.

Het BFT kan een tuchtrechtelijke klacht indienen bij de kamer voor het notariaat, bijvoorbeeld als cijfers te laat worden ingediend of er een negatieve bewaring is. Het aantal ingediende klachten is vorig jaar aanzienlijk gedaald ten opzichte van 2011. In 2012 diende het BFT 12 klachten in. Een jaar eerder waren dit er nog 44. Hieruit kan, volgens de toezichthouder, worden afgeleid dat de spontane naleving van wet- en regelgeving (vooral ten aanzien van de indienverplichting) is verbeterd.

BFT constateert daling van het aantal tuchtrechtelijke klachten.

5.2 TUCHT

De KNB kan bij de tuchtrechter een klacht indienen over een notaris. In de meeste gevallen gebeurt dat als de KNB meent dat het klachtwaardig gedrag de eer en goede naam van de beroepsgroep aantast. Gezien de gewijzigde rol van het BFT wordt gekeken of het huidige klachtenbeleid van de KNB moet worden aangepast. De KNB behoudt vooralsnog de huidige prioriteiten, te weten tegengaan van misbruik van derdengelden, het passeren van akten die authenticiteit missen of medewerking aan (vastgoed)fraude. Zo gauw duidelijk is hoe het BFT haar rol invult zal de KNB daar waar nodig beleid formuleren om eventuele leemtes op te vullen.

De klachten- en geschillenregeling is op 13 februari ondertekend

V.l.n.r.: KNB-voorzitter Franc Wilmink, KNB-bestuurslid Teun van Dijk, Bart Combée, directeur van de Consumentenbond en Peter Moerkens, directeur van De Geschillencommissie.

6. DIENSTVERLENING EN REGISTRATIES

6.1 KLACHTEN- EN GESCHILLENBEMIDDELING

Per 1 januari 2013 is de procedure waarbij ringvoorzitters over declaratiegeschillen beslissen, vervallen. Ook de mogelijkheid om te klagen over notarissen bij de Nationale Ombudsman is afgeschaft. In plaats daarvan zijn alle notarissen aangesloten bij de Geschillencommissie Notariaat en moeten zij in hun algemene voorwaarden vermelden dat op hun dienstverlening de klachten- en geschillenregeling van toepassing is. De geschillenregeling kwam tot stand in overleg met Vereniging Eigen Huis (VEH) en de Consumentenbond, en geldt voorlopig voor geschillen tot 10.000 euro. Er is een commissie voor zakelijke geschillen en één voor consumentengeschillen.

Voordat de Geschillencommissie een klacht in behandeling neemt, krijgen de notaris en de klager vier weken de gelegenheid om zelf het probleem op te lossen volgens de kantoorklachtenregeling van de notaris. De KNB heeft hiervoor een voorbeeld klachtenregeling en registratieformulier gemaakt.

De Geschillencommissie Notariaat ging per 1 maart 2013 van start. De Geschillencommissie is erkend door het ministerie van Veiligheid en Justitie en krijgt hierdoor subsidie.

De Geschillencommissie Notariaat is per 1 maart 2013 van start gegaan.

6.2 MODELLEN

De KNB ontwikkelt, onder meer samen met notarissen, modellen die in de praktijk kunnen worden gebruikt. Bij wetwijzigingen worden de modellen geactualiseerd. Modellen voor hypotheekakten maakt de KNB niet zelf; die worden door de banken aangeleverd. Afgelopen jaar zijn onder meer diverse ondernemingsrecht modellen aangepast in verband met de Wet flexibilisering van het bv-recht. Ook is het model voor de notariële volmacht vernieuwd. Daarnaast wordt gekeken naar mogelijkheden om de modellen in een cafetariamodel onder te brengen.

6.3. REGISTERS

6.3.1 CENTRAAL TESTAMENTENREGISTER

In 2007 is het beheer van het Centraal Testamenten Register (CTR) door het ministerie van Veiligheid en Justitie gemandateerd aan de KNB. Per 1 januari 2013 is het CTR officieel overgegaan naar de KNB. Notarissen hoeven de registraties van opgemaakte testamenten en eventuele andere soort akten daarom niet langer op papier in te dienen bij het ministerie, maar kunnen dit zelf digitaal doen. Dit voorkomt veel fouten en scheelt tijd.

Sinds 6 december 2012 is het bovendien mogelijk om via het CTR digitaal inlichtingenverzoeken te doen in testamentenregisters van een aantal andere Europese landen. Hiervoor is een apart internationaal netwerk opgericht. Dit Europese Netwerk voor Testamentenregisters wordt beheerd door de *Association de Réseau Européen des Registres des Testaments* (ARERT). Nog niet alle landen in Europa beschikken over een

In een aantal Europese landen kunnen notarissen inlichtingenverzoeken doen via een digitaal testamentenregister.

digitaal testamentenregister. Momenteel zijn België, Frankrijk, Polen, Estland, Bulgarije, Roemenië, Litouwen, Luxemburg, Hongarije en het gebied Sint-Petersburg in Rusland al wel aangesloten op het Europese Netwerk van Testamentenregisters. Verschillende andere landen zullen in de komende jaren geholpen worden bij het opzetten van een register. De informatie verkregen uit landen met een register is echter niet per definitie volledig. De verplichte registratie van testamenten in een register, zoals wij in Nederland kennen, bestaat namelijk niet in elk land. Hierdoor kan het voorkomen dat er testamenten zijn die niet geregistreerd staan, maar wel degelijk geldig zijn.

Nederlandse notarissen maken graag gebruik van het nieuwe systeem. In de eerste twee weken alleen al werden 33 verzoeken vanuit Nederland naar testamentenregisters in andere Europese landen gedaan. Vanuit het buitenland kwamen 14 verzoeken voor het Nederlandse CTR.

6.3.2 CENTRAAL LEVENSTESTAMENTENREGISTER

Vanaf 3 april 2013 registreert de KNB levenstestamenten digitaal. Dat maakt het voor notarissen gemakkelijker om levenstestamenten van cliënten centraal vast te leggen. Ook zijn levenstestamenten hierdoor eenvoudig terug te vinden.

De KNB hield al sinds 2 mei 2011 een papieren register voor levenstestamenten bij. Het betreft een vrijwillige registratie die niet bij wet is geregeld. Aan cliënten die bij de notaris een levenstestament laten opstellen, wordt gevraagd of zij dat willen registreren. Niet iedereen doet dit. Door de komst van het digitale Centraal Levenstestamentenregister (CTLR) kunnen de kosten voor registratie omlaag, van 25 euro naar 18 euro.

Door levenstestamenten centraal vast te leggen in het digitale Centraal Levenstestamentenregister zijn deze eenvoudig terug te vinden.

6.3.3 REGISTER VOOR HET NOTARIAAT

Per 1 januari 2013 is het Register voor het notariaat geïntroduceerd. Dit register wordt beheerd door de KNB. Deze taak is door een wijziging van de Wna overgenomen van de kamers van toezicht. De openbare gegevens van het register zijn door de consument in te zien. In het register zijn actuele gegevens terug te vinden van iedere notaris, toegevoegd notaris en kandidaat-notaris, zoals de datum van benoeming en ontslag. Ook staat erin of de (kandidaat-)notaris nevenbetrekkingen heeft en of er tegen hem tuchtmaatregelen zijn uitgesproken. Naast het Register voor het Notariaat bestaat er ook het Opvolgersarchief. Als een notaris stopt met zijn praktijk, worden alle aktes overgedragen aan een opvolger. Wie die opvolger is, is te vinden in dit archief.

Op 1 januari ging www.registernotariaat.nl live. Gemiddeld bezochten 1.750 consumenten per maand de website.

6.3.4 DIGITALISERING REGISTRATIE EN OVERDRACHTSBELASTING

Halverwege 2014 neemt de beroepsorganisatie de registratie van notariële akten over van de Belastingdienst. Daartoe is een centraal digitaal repertorium (CDR) ontwikkeld waaruit minuutakten, repertoriumregels en aangiften overdrachtsbelasting digitaal worden verstuurd naar de Belastingdienst. Voordeel is dat tijdrovende klussen, zoals het printen

van het 'netrepertorium' en het jaarlijks opgeven van de akte-aantallen achterwege kunnen blijven. Daarnaast wordt een pdf-afschrift ter registratie aangeboden, waardoor originele akten op kantoor blijven en het risico op zoekraken, beschadigen of besmeuren van akten is verdwenen. Daarbij maakt de KNB gebruik van haar reeds bestaande en goed beveiligde platform voor gegevensuitwisseling, het Platform Elektronische Communicatie (PEC). Inmiddels zijn er ruim dertig notariskantoren met succes naar het CDR overgegaan. Vanaf 1 juli 2014 moeten alle notariskantoren zijn aangesloten op het digitale systeem.

Op 21 oktober ging het eerste notariskantoor over naar het CDR, inmiddels zijn dat er ruim dertig.

6.4 PLATFORM ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE

Sinds 1 januari 2007 heeft de KNB een beveiligde omgeving waarop de digitale diensten van de KNB (zoals het CDR, CTR, CLTR, ECH, GBA-V en VIS) draaien. We noemen dit het Platform Elektronische Communicatie (PEC). Notariskantoren krijgen toegang tot deze met digitale (kantoor)certificaten beveiligde omgeving via internet. Naast de toegangsbeveiliging en de versleuteling van het dataverkeer tussen notariskantoren en PEC is ook de beschikbaarheid van het platform en de diensten die daarop draaien hoog. Notariskantoren zijn immers afhankelijk van deze diensten! Bij het PEC staan de veiligheid, continuïteit en kwaliteit voorop.

De beveiligde omgeving waarop de digitale diensten voor het notariaat draaien worden kritisch bekeken.

Om in deze digitale wereld als beroepsgroep voorop te kunnen blijven lopen met PEC, is vernieuwing en innovatie van (diensten op) PEC noodzakelijk. Zo wordt in 2014 de beveiliging van het inloggen en de rechtenstructuur, het zogenaamde *Identity & Access Management*, kritisch bekeken en daar waar nodig of wenselijk worden verbeteringen doorgevoerd.

6.5 ECH

Elektronische Communicatie Hypotheken (ECH) is het systeem waarmee notarissen digitaal communiceren met hypotheekverstrekkers zoals banken. Stichting ECH verzorgt de berichtenuitwisseling tussen hypotheecair financier en notariskantoor om zo de processen 'passeren' en 'aflossen' van hypotheken te ondersteunen. Om verschillende redenen was de ECH-webapplicatie aan vernieuwing toe. Zo worden alle Europese bankrekeningnummers per 1 februari 2014 omgezet naar IBAN-nummers. In de nieuwe versie wordt het bovendien mogelijk om zowel gehele als gedeeltelijke aflossingen binnen één ECH-afloszaak met één volmacht te behandelen (flexibele volmacht). De notaris en hypotheecair financier kunnen hiermee aanzienlijke kwaliteitsverbeteringen en efficiencywinsten boeken.

Op 27 september 2013 werd de ECH 3.0 standaard in gebruik genomen. Deze versie wordt door alle op ECH aangesloten hypotheecair financiers ondersteund. De KNB heeft bij deze gelegenheid het financiële model achter ECH aangepast door het tarief voor het abonnement Elektronische Media te verlagen met 40 euro, en tegelijkertijd een tarief van 1,90 euro per ECH-zaak te rekenen. Zo betaalt de notaris alleen bij daadwerkelijk gebruik.

Met ingang van ECH 3.0 betaalt de notaris alleen voor daadwerkelijk gebruik.

7. FEITEN EN CIJFERS

7.1 ONTWIKKELING LEDENAANTAL

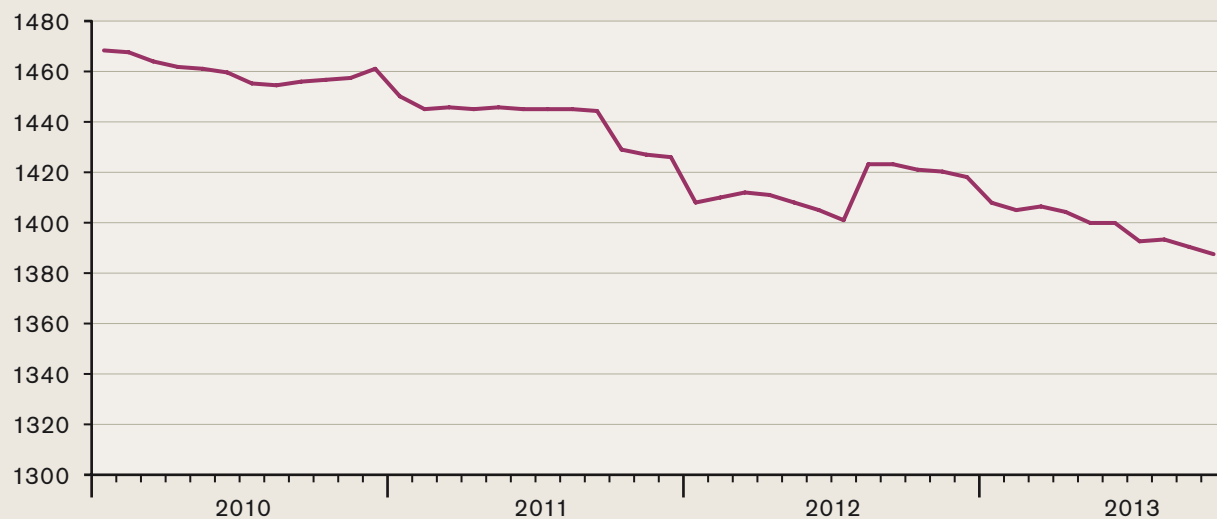
Notariskantoren zijn de afgelopen jaren steeds kleiner geworden. Begin 2009 werkten er gemiddeld nog 16 medewerkers op een kantoor. In mei 2013 waren dat er nog maar 11,3; een daling van 29 procent. Het aantal kandidaat-notarissen daalde in 4 jaar met 11 procent, het aantal notarissen met 7 procent.

De krimp is vooral te wijten aan de economische omstandigheden. In de eerste 4 maanden van 2013 werden ruim 5 procent minder akten in de familiepraktijk gepasseerd dan in dezelfde periode vorig jaar. Na een kortstondige opleving in de onroerendgoedpraktijk eind 2012 werden in het eerste kwartaal van 2013 weer beduidend minder aktes gepasseerd.

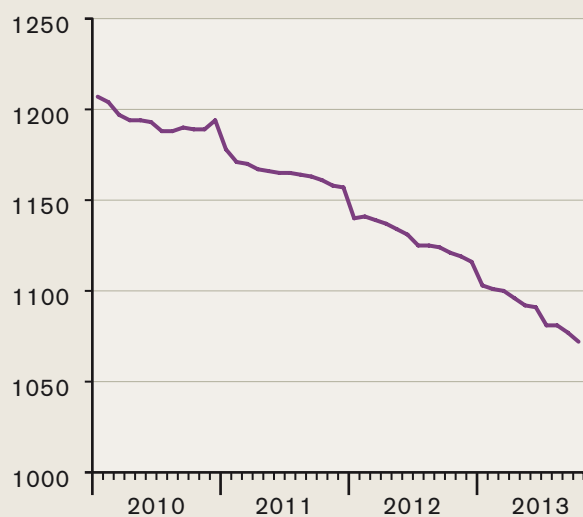
Toch lijken notarissen iets optimistischer dan vorige jaren, bleek uit een enquête op NotarisNet. In antwoord op de stelling 'BFT verwacht moeilijk jaar voor het notariaat' gaf bijna 40 procent aan dit jaar juist weer uit te kijken naar een plus in de omzet. In totaal namen 237 mensen deel aan de poll.

AANTAL NOTARISSEN IN FUNCTIE

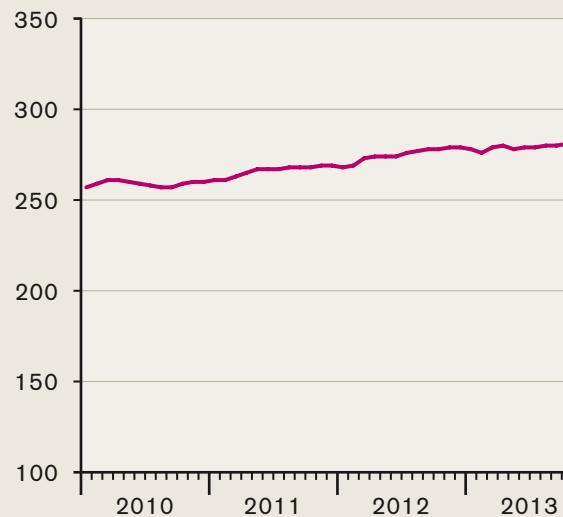
Bron: KNB

AANTAL MANNELIJKE NOTARISSEN
IN FUNCTIE

Bron: KNB

AANTAL VROUWELIJKE NOTARISSEN
IN FUNCTIE

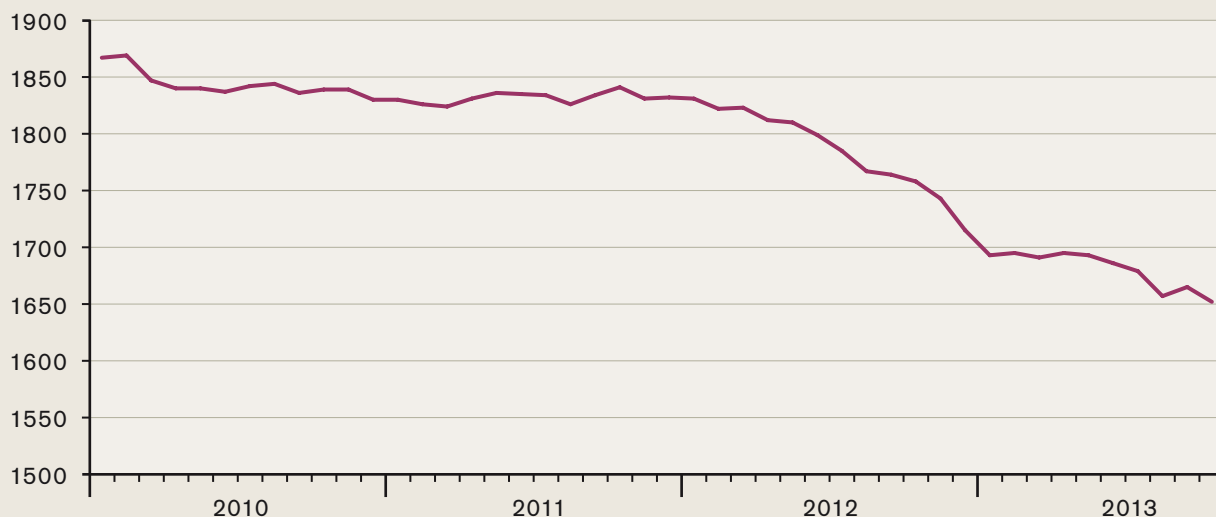
Bron: KNB

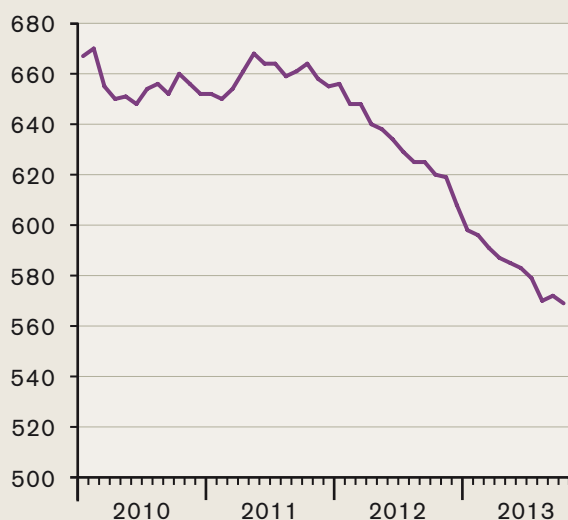
In vier jaar tijd daalde het aantal mannelijke notarissen met 11,1 procent. Het aantal vrouwelijke notarissen steeg in dezelfde periode met 9,3 procent. Het totale ledenaantal kromp in deze vier jaar met 7,5 procent.

AANTAL KANDIDAAT-NOTARISSSEN IN DIENSTBETREKKING

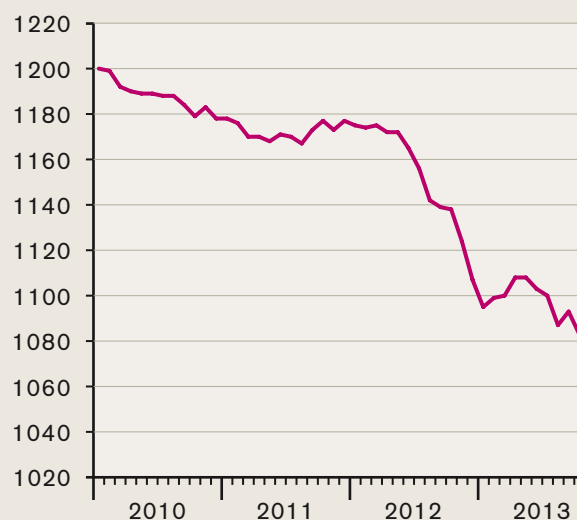
Bron: KNB

AANTAL MANNELIJKE KANDIDAAT-NOTARISSSEN IN DIENSTBETREKKING

Bron: KNB

AANTAL VROUWELIJKE KANDIDAAT-NOTARISSSEN IN DIENSTBETREKKING

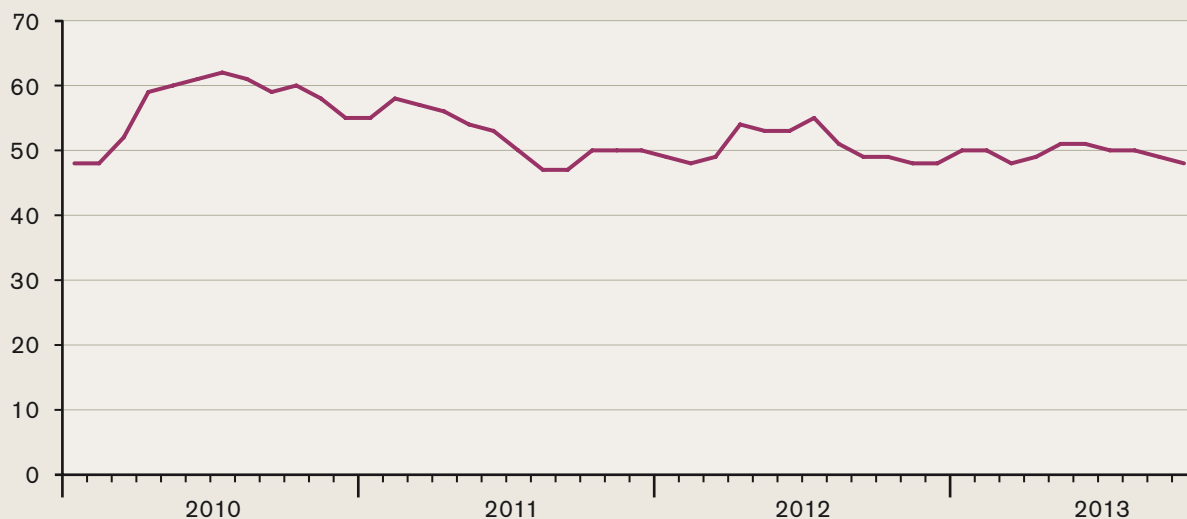
Bron: KNB

In vier jaar tijd daalde het aantal kandidaat-notarissen in dienstbetrekking met 11,5 procent. De afname was het sterkst in 2012. In dat jaar waren er 116 kandidaten minder. De daling bij de mannelijke kandidaat-notarissen in dienstbetrekking betrof de afgelopen vier jaar 14,6 procent. Bij de vrouwelijke kandidaat-notarissen kwam de daling over dezelfde periode uit op 9,7 procent.

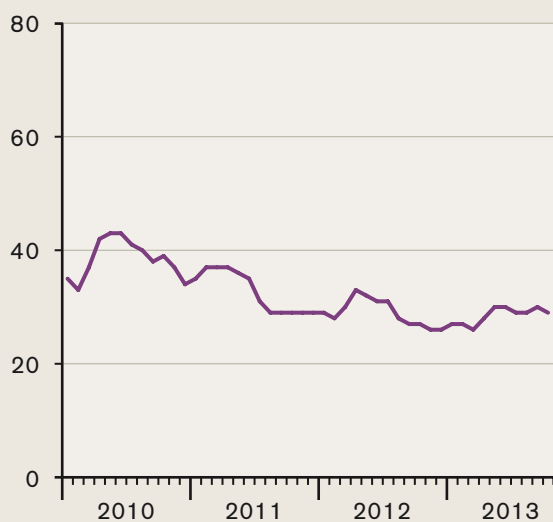
AANTAL KANDIDAAT-NOTARISSEN IN MAATSCHAP

Bron: KNB

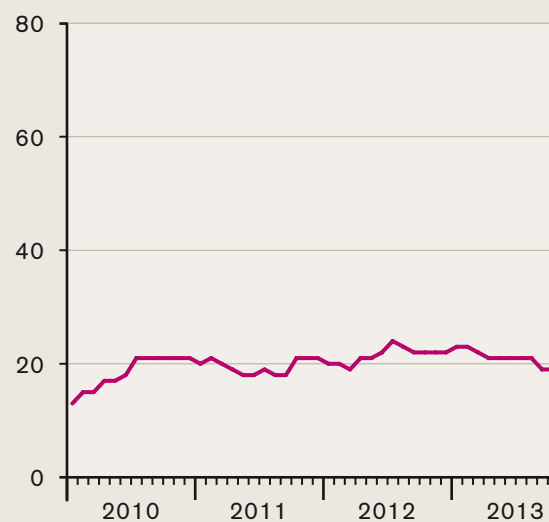
AANTAL MANNELIJKE KANDIDAAT-NOTARISSEN IN MAATSCHAP

Bron: KNB

AANTAL VROUWELIJKE KANDIDAAT-NOTARISSEN IN MAATSCHAP

Bron: KNB

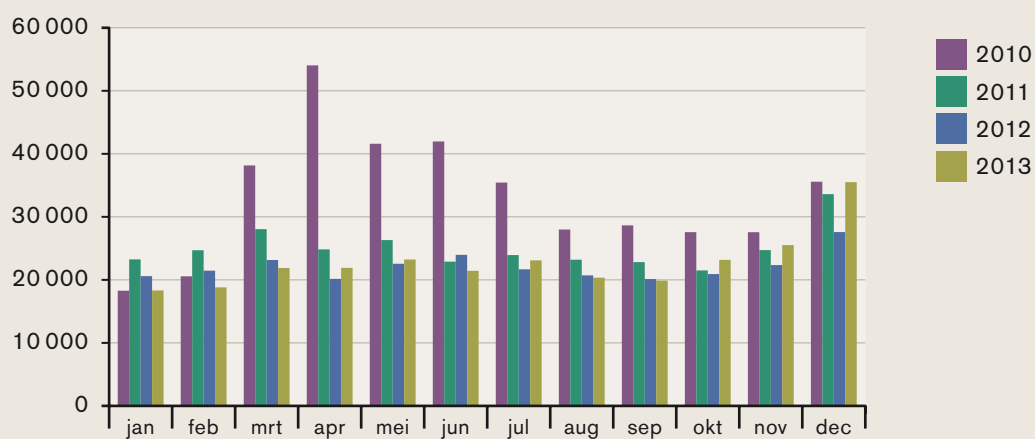

Gemiddeld waren er in de afgelopen 4 jaar 52 kandidaat-notarissen in de maatschap werkzaam in het notariaat. Medio 2010 was dit aantal het hoogst (62 personen). Gemiddeld werken er 32 mannelijke en 20 vrouwelijke notarissen in de maatschap over de laatste 4 jaar.

7.2 ONTWIKKELING WERKZAAMHEDEN

Bron: CTR, bewerking KNB

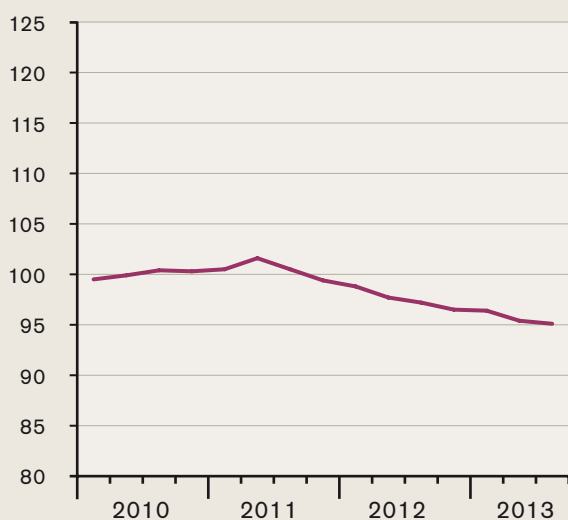
AANTAL AKTEN OP BASIS VAN CTR REGISTRATIES PER MAAND

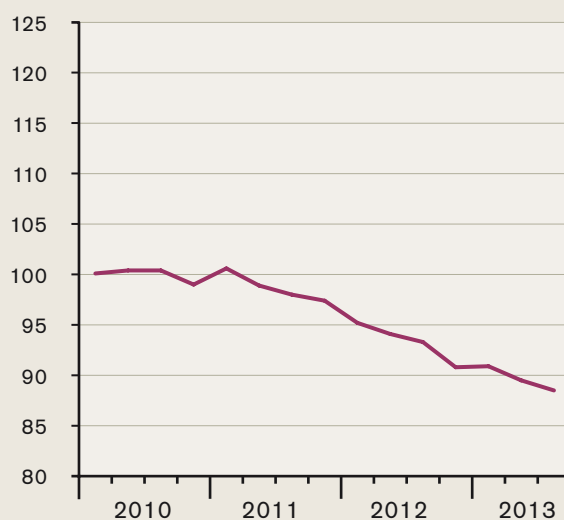
7.3 DIENSTENPRIJSINDEXCIJFERS

Bron: CBS (dienstenrijzen commerciële dienstverlening index 2010 = 100)
N.B.: derde kwartaal 2013 is op basis van voorlopige cijfers.

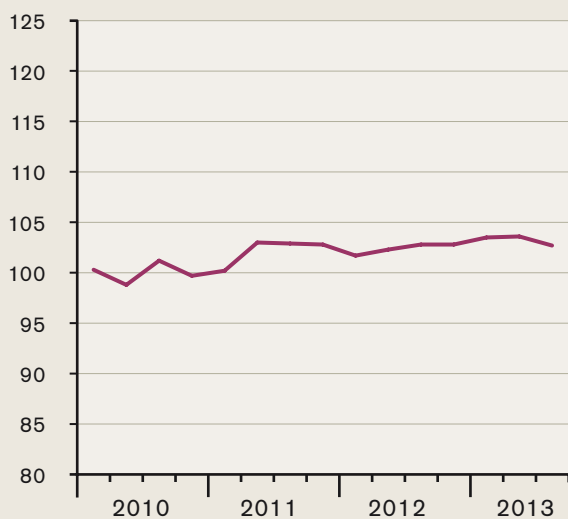
NOTARIËLE DIENSTEN

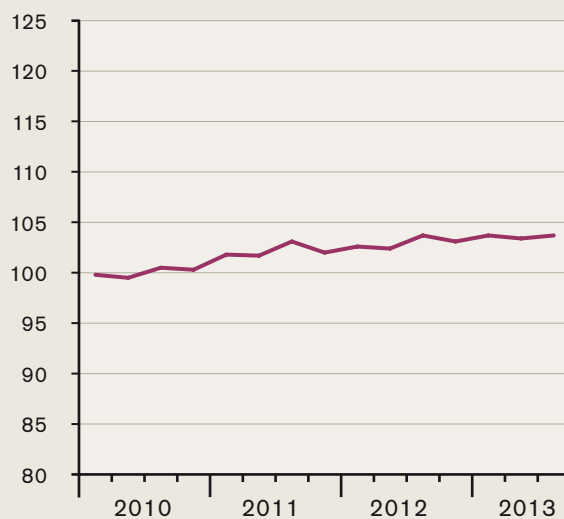
RECHTSKUNDIGE DIENSTEN (ADVOCATEN)

ONROEREND GOED BEMIDDELING EN BEHEER (MAKELAARS EN TAXATEURS)

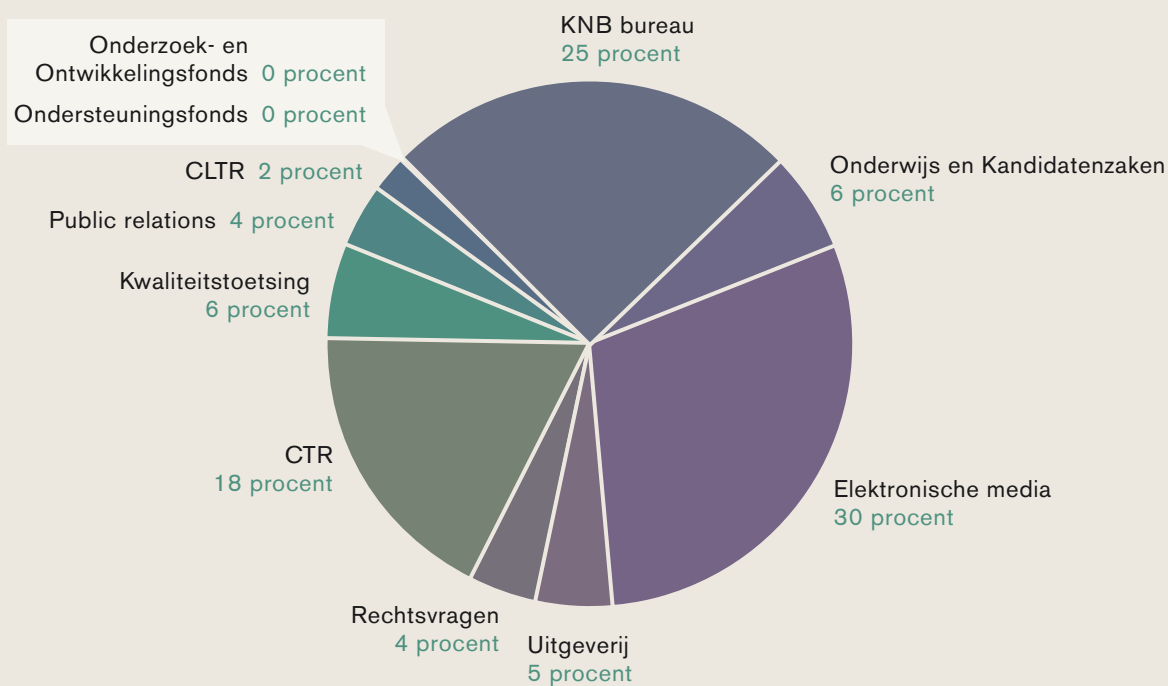
ACCOUNTANTS, BOEKHOUDERS EN BELASTINGCONSULENTEN

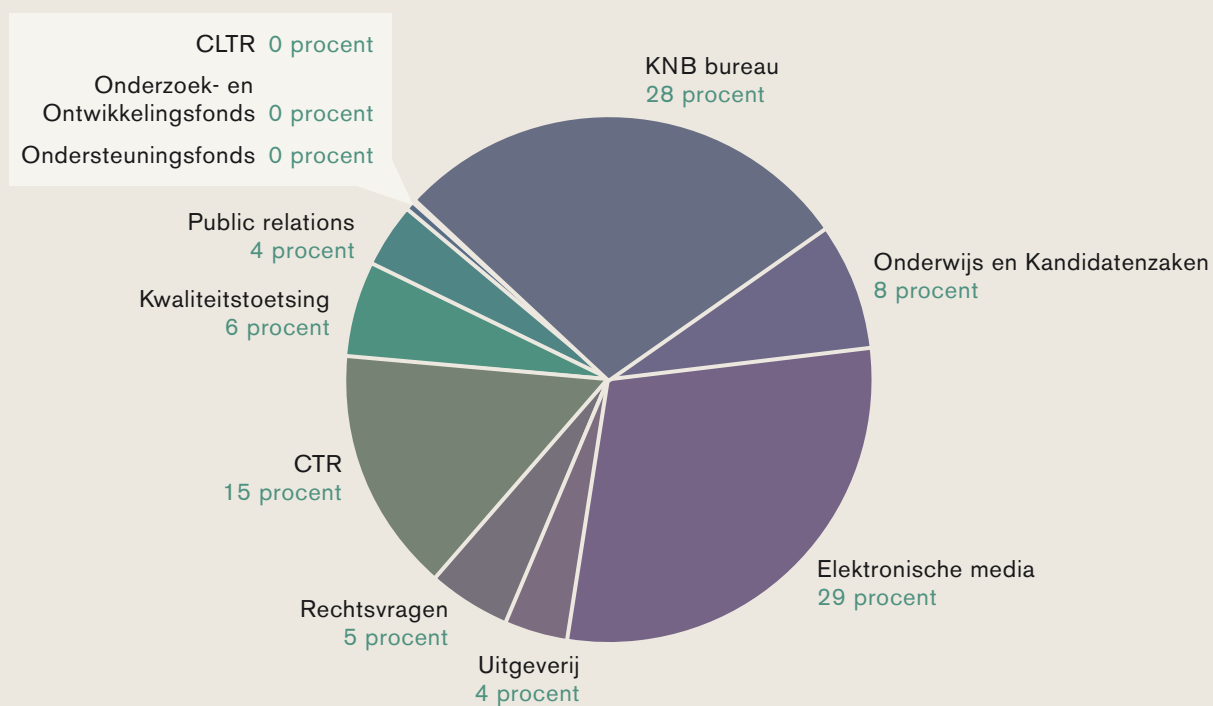
7.4 REKENING VAN BATEN EN LASTEN

KNB bureau	<i>gerealiseerd</i> 2012/2013	<i>gerealiseerd</i> 2011/2012	<i>begroting</i> 2014/2015
Baten			
Bijdragen leden	3.463.437	3.576.417	3.371.730
Financiële baten en lasten	66.408	101.220	44.087
Totaal baten	3.529.845	3.677.637	3.415.817
Lasten			
Personeelskosten	1.779.904	1.757.119	1.528.095
Afschrijvingskosten	159.839	130.996	171.603
Overige bedrijfskosten	2.024.913	1.720.620	1.983.022
Totaal lasten	3.964.656	3.608.734	3.682.720
Resultaat KNB bureau	434.811-	68.903	266.903-
KNB diensten	<i>gerealiseerd</i> 2012/2013	<i>gerealiseerd</i> 2011/2012	<i>begroting</i> 2014/2015
Baten			
Onderwijs en Kandidatenzaken	843.217	1.206.075	823.778
Elektronische Media	4.115.964	4.462.080	3.815.951
Uitgeverij	656.288	714.233	558.499
Rechtsvragen	557.968	601.766	527.911
CTR	2.481.652	2.782.526	1.879.999
Kwaliteitstoetsing	809.230	834.227	745.250
Public relations	542.783	562.804	500.309
CLTR	311.679	157.675	137.381
Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds	6.536	-	4.241
Ondersteuningsfonds	6.231	10.266	4.185
Totaal baten	10.331.548	11.331.653	8.997.504
Lasten			
Directe kosten	4.690.840	5.263.278	5.368.753
Personeelskosten	3.297.469	3.129.821	3.047.429
Afschrijvingskosten	573.119	558.851	443.034
Overige bedrijfskosten	1.389.686	748.186	778.375
Totaal lasten	9.951.115	9.700.137	9.637.591
Resultaat KNB diensten	380.433	1.631.516	640.087-
Totalen	<i>gerealiseerd</i> 2012/2013	<i>gerealiseerd</i> 2011/2012	<i>begroting</i> 2014/2015
Resultaat KNB bureau	434.811-	68.903	266.903-
Resultaat KNB diensten	380.433	1.631.516	640.087-
Totaal resultaat KNB	54.379-	1.700.419	906.990-

7.4.1 INKOMSTENVERDELING KNB 2012/2013

7.4.2 BESTEDING KNB 2012/2013

7.5 ORGANISATIE

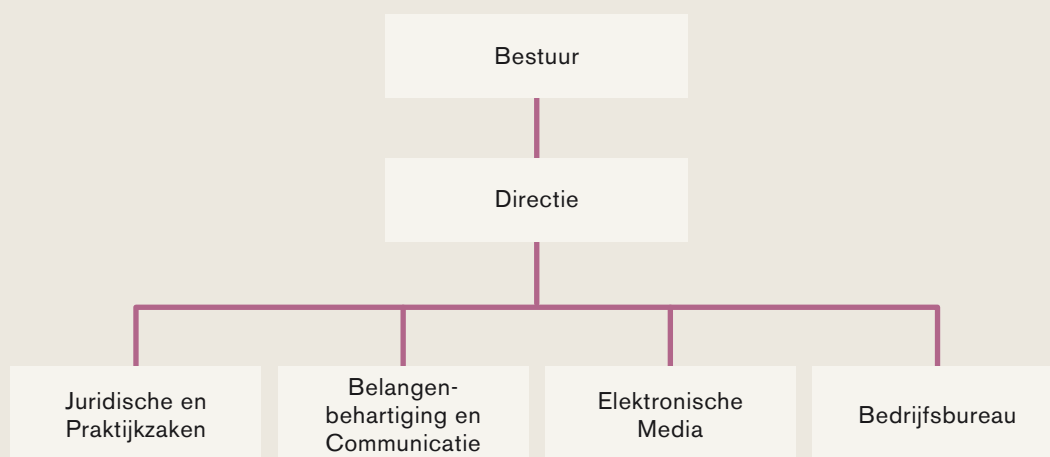
7.5.1 SAMENSTELLING BESTUUR PER 1 OKTOBER 2013

Tijdens de ledenvergadering op 6 februari 2013 gaf Ruud van Gerven het voorzittersstokje van de KNB over aan notaris Franc Wilmink uit Hoogeveen. Op 10 april 2013 benoemde de ledenraad kandidaat-notaris Anne-Marie Smelt (1980) uit Amersfoort tot bestuurslid van de beroepsorganisatie. De andere leden in het bestuur zijn notaris Hamith Breedveld uit Rotterdam, notaris Teun van Dijk uit Dronten, notaris Jef Oomen uit Den Bosch en kandidaat-notaris Dorine Oudhof uit Hendrik-Ido-Ambacht. Kandidaat-notaris Sander Smits nam op 1 oktober 2013 afscheid als bestuurslid. Hij is vervangen door notaris Remco van der Kuijp uit Strijen.

7.5.2 ORGANISATIE BUREAU

Het bureau van de KNB zetelt in Den Haag en heeft een ondersteunende taak in de voorbereiding en uitvoering van het beleid. Het bureau bestaat uit vier afdelingen: Juridische en Praktijkzaken (JPZ), Belangenbehartiging en Communicatie (B&C), Elektronische Media (EM) en het Bedrijfsbureau.

Per 1 oktober 2013

Uitgave	Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie
Ontwerp	Okapi. Corporate identity atelier, Rotterdam
Fotografie	p1, p22, p26 Tigges aanstekelijke communicatie, Voorburg p6 Arthur Vierboom, Houten p9, p13, p15, p31, p36 Truus van Gog, Amsterdam p20 VARA / Programma Pauw en Witteman

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Spui 184
2511 BW Den Haag
www.knb.nl